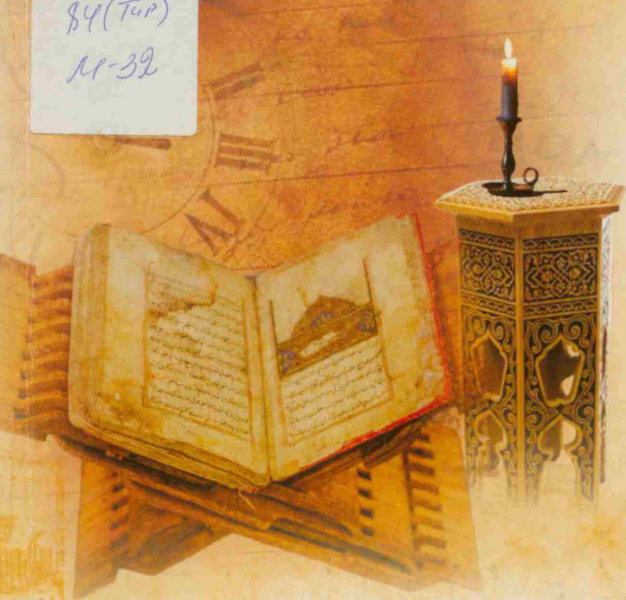

84(Tur)

№-32

O'Z YURTINGDAN
AYRILMA

FIROG'IIY MAXTUMQULI

MAKTABDAN TASHQARI O'QISH

Kitob shu yerda ko'rsatilgan muddatdan
kechiktirilmagan holda topshirilishi shart

Ilgarigi berilmalar miqdori _____

--	--

O'Z YURTINGDAN
AYRILMA

FIROG'II MAXTUMQULI

YANGI ASR AVLODI

TOSHKENT

2018

UO'K:821.512.164-1

KBK:84(Tur)

M - 32

Maxtumquli, Firog'iy

O'z yurtindan ayrilma: she'rlar. Firog'iy Maxtumquli / Tarjimonlar Mirzo Kenjabek, Maqsud Asror, Muzaffar Ahmad, Xurshid Davron. –Toshkent: Yangi asr avlodi, 2018. – 128 b.

ISBN 978-9943-20-306-8

Turkman adabiyotining mumtoz shoiri Maxtumquli she'riyatining mag'zi butunligi, hikmat va o'g'itlarga boyligi, turfa obrazlar mavjudligi bilan asrlar osha yashab kelmoqda. Inson axloqi, ichki olami haqidagi shoirning fikr-mulohazalari, tanqidiy qarashlari barcha davrlar uchun o'z ahamiyatini yo'qotmagan. Uning misralari go'yo bugungi kunimiz uchun ham aytilgandek taassurot qoldiradi:

*Nomard qayga borsa, xizmat bitirmas,
Mard yigitlar bahosini yitirmas,
Nodonga sir aytsang, ichida turmas,
Sirdosh bo'lma, yiroq ayla o'zingni.*

Shoir she'riyatining bosh g'oyasi ezgulik, o'z xalqiga sadoqat, vafo, yaxshilik bilan nom qoldirish, saxovat kabilarga chaqirishdir.

UO'K:821.512.164-1

KBK:84(Tur)

Tarjimonlar:

Mirzo KENJABEK

Maqsud ASROR

Muzaffar AHMAD

Xurshid DAVRON

ISBN 978-9943-20-306-8

© Firog'iy Maxtumquli, "O'z yurtindan ayrilma". "Yangi asr avlodi", 2018-yil.

HABIBULLOH, SENI ISTAR

Habibulloh, seni istar
 Topar qaysi yo‘lda seni?
 Valloh, ko‘rmoqqa mushtog‘dir,
 Bek-da, xon-da, qul-da seni.
 Oshiqlar gul yuzi so‘lar,
 Ming kun yig‘lab, bir kun kular,
 Bulbul sanoda orzular
 Toza g‘uncha, gulda seni.
 Ne gavharsen, yo‘q qimmating,
 Jahonni tutmish himmating,
 Tinmay yod etar ummating,
 Tog‘da, tuzda, cho‘lda seni.
 Eranlar yo‘lingni izlar,
 Darvishlar siringni gizlar,
 Mashriq, mag‘rib – tamom ko‘zlar
 Barcha sog‘-u so‘lda seni.
 Davlat falak bilan do‘nar,
 Kimdan uchar, kimga qo‘nar,
 Ko‘rmasa, oshiqlar yonar,
 Hafta, oyda, yilda seni.
 Biz ham – ummat deb bo‘zlarmiz,
 Yod etarmiz, havaslarmiz,
 Chaqirib, madad izlarmiz,
 Yaxshi-yomon holda seni.
 Maxtumduli der: o‘tim bor,
 Arzim bor, Haqqa dodim bor,
 Shafotdan umidim bor –
 Qil ko‘prikda – tolda seni.

AYRILMA

Mastona yurguncha g'ayri yurtinda,
O'ynab-o'sgan o'z yurtindan ayrilma.
Mag'rur kaklik kabi nafsning dardinda,
Domga tushib, qanotingdan ayrilma.

Tavakkal et, xalqqa siring berib bor,
Sabr aylagil, sabrsizlik ham bekor,
Har qayga borsangiz nasibangiz bor,
Boy bo'lay deb izzatingdan ayrilma.

Nomardlar ham muhannaslar, nochorlar,
Tuzingni yeb, ishing bo'lsa qocharlar,
Siringni fosh aylab, aybing ocharlar,
Qadring bilgan ulfatingdan ayrilma.

Gadolarning ko'ngli shohlik istayur,
Nodon tili yolg'on so'zni rost deyur.
Beqadrlar dushmaningga do'st deyur,
Ta'lim bergan ustodingdan ayrilma.

Kimlar qashshoq bo'lar, kimlar boy bo'lar,
Har kimsaning baxti-iqboli bilar,
Har ne kelsa boshga – tilingdan kelar,
Maxtumluli, xalq yodindan ayrilma.

Muzaffar Ahmad tarjimasi

“TURGIL!” DEDILAR

Bir kecha yotardim, tunning yarmida,
To‘rtta otliq kelib, “Turgil! – dedilar, –
Xabar bergaydirmiz fursat yetganda,
Shul yerda erlar bor, ko‘rgil!” – dedilar.

Nazarim tushganda ul to‘rt mardona,
Ko‘nglim jo‘sha keldi, boshim gardona.
Shul vaqtda bor edi ikki devona:
“Turma, o‘g‘lon, anda borgil!” – dedilar.

Ul ikki devona tutdi qo‘limdan,
Olibon ketdilar turgan yerimdan,
Bir ishorat bo‘ldi uning birindan:
“Sayronda boribon turgil!” – dedilar.

O‘ltirgandik, keldi ikki pirzoda,
Ko‘zindan yosh oqar, tili duoda,
“Huv! Haq!” – deya chiqdi olti piyoda,
“Odam endi kelar, ko‘rgil!” – dedilar.

To‘rtta otliq keldi, bari sabzaboz,
Asolari yashil, oti tablabez.
“Majlis halqasini qurmang bunda oz,
Odam ko‘pdir, katta qurgil!” – dedilar.

Dashtdan chiqdi oltmish otliq, ko‘rdilar,
“Muhammad!” – deb bari qarshi yurdilar,
Sog‘lik-salomatlik bir-bir so‘rdilar,
“Turmang, ulug‘ joyga yurgil!” – dedilar.

Bir otning ortiga meni berdilar,
Sayronda shul joyga borib turdilar,
Bari o'ltirdilar, majlis qurdilar;
Manga: "O'g'lon, aro kirgil!" – dedilar.

"Alidir", – dedilar, tutdi dastimdan,
Bo'ryo to'shagimni oldi ostimdan,
Bilmadim, bir zot ne quydi ustimdan,
"Yo'liqqan davron bu, surgil!" – dedilar.

Haydardan so'radim barin otma-ot,
"Hazrati Payg'ambar uldir, bo'lma yot,
Bul Salim Xojadir, bul Bobo Zuryod,
Bul Vaysal-Qarandir, bilgil!" – dedilar.

"Ul Bahouddindir, ul ham bir erdir,
Ul Zangi Bobodir, ul ham nomdordir,
U yonma-yon turgan chahoriyordir,
Maqsading ne bo'lsa, aytgil!" – dedilar.

Shul zamonda turgan ikki shayxi shob:
"O'g'longa fotiha bering, dedi, sof!"
"Yuz yigirma to'rt ming anbiyo, as'hob,
Barisi shundadir, bilgil!" – dedilar.

Rasululloh aytdi: "Yo Shohimardon!
Ayo Salim Xoja, yo Bobo Salmon!
Abu Bakr Siddiq, yo Umar, Usmon!
Bu qulning maqsudin bergil!" – dedilar.

Salim, Bobo Salmon buyurdi mardga,
Piyolani tutib, soldilar dardga,
Ketdi aql-u hushim, yotdim shul yerda,
"Arshda, Farshda borin ko'rgil!" – dedilar.

Yel bo'ldim, yugurdim, yer tomiriga,
Nazarim to'qindi Arsh kamariga,
"Jabrut olaminda Jalil siriga,
Kelib, o'zing qarab, ko'rgil!" – dedilar.

Neki xayol qilsam, qo'lga ketirdim,
Qayga boqsam, unga nazar yetirdim,
Bu hol bila farog'atda yotardim,
Yuzimga dam urib, "Turgil!" – dedilar.

Rasululloh aytdi: "As'hoblar, yuring,
O'g'lonni kuzating, fотиha bering".
Aytdi to'rt otliqqa: "Eltib, topshiring,
Keltirgan joyingga qo'ygil!" – dedilar.

Turib, Maxtumquli, ko'zin ochibdir,
Boshiga ne ko'ylar kelib-kechibdir,
Mast tuyadek oq ko'piklar sochibdir,
"O'g'lon, Alloh yoring, borgil!" – dedilar.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

OTA-O'G'IL DARDLASHUVI

Ozodiy:

– Oshkor et siringni, saqlama pinhon,
Ammoki, so'zimdani chiqmagil, o'g'lim!
Kunda yuz o'y kelar-ketar bu boshga,
Og'ritma ko'nglimni, yiqmagil, o'g'lim!

Maxtumduli:

– Uyalardim, sirim fosh aylamasdim,
Oshkor qil, deb so'rar bo'lsang, Ozodim!
Yuz o'y kelar-ketar har kun bu boshga,
Istak bordir, safar qilsak, Ozodim!

– Jafo qilma o'zing, chaqir Mavlani,
Orzu qilma xonni, bekni, sultonni,
Basdir bizga avval Tangri bergoni,
Qoldirma ko'nglimni, ketmagil, o'g'lim!

– Ketgimiz yo'q olti bilan, besh bilan,
Sayron etsak necha teng-u to'sh bilan,
Magar shunda g'amgin ko'nglim xush bo'lar,
Ko'ngil qalqar, qaror etmas, Ozodim!

– Varzishing yo'q, yoshsan, keta bilmassan,
Shovur bor, shovqin bor, chiday bilmassan,
Har ishga bosh qo'shib, eta bilmassan,
Ketmoqlik da'vosin qilmagil, o'g'lim!

– Kishi so'zlamasa, siri fosh bo'lmas,
Yaxshini, yomonni bilgan yosh bo'lmas,
Shu kez yubormasang, ko'nglim xush bo'lmas,
Ra'yimiz qaytarma, qo'ybor, Ozodim!

– Bizni nechuk bunday tark etgusing bor?
Bu yo'l behudadir, chin ketgusing bor.
Bas, ketmagil, sendan ko'p tarsishim bor,
Qayg'u, alamlarga botmagil, o'g'lim!

– Qalbimga kiribdir Islom havasi,
Tangadir, dirhamdir xalqning tamasi,
Ko'nglim malul etma, qo'rquv nimasi? –
Bir safar ishidir, qo'ybor, Ozodim!

– Qur'on o'qib yurgil, yaxshi Kalomdir,
Dushman berahmdir, dining Islomdir,
Yo'llar qaroqchidir, o'g'ri-haromdir,
O'lgungmi, qolgungmi, ketmagil, o'g'lim!

– Sinayin, ko'rayin bu kun iqbolim,
Yaxshi kun, yaxshi vaqt, kelganda solim,
Qasd etib jonimga, yetsa ajalim,
Bu yerda bo'lsa ham, topar, Ozodim!

– Bilib olay, o'zing qayon otarsan?
Qandoq ishdir, buni bundoq tutarsan?
Aytgil, axir, kimning bilan ketarsan?
Oh chekib, har yonga boqmagil, o'g'lim!

– Jilovdori bo'lgum Yosirxon pirning,
Ko'ngil qushi parvoz urar faqirning,
Bu kun yetti kundir, "Alhamd" o'qirmen,
Shod ayla ko'nglimni, qo'ybor, Ozodim!

– Ozodiy der: birga safo suraylik,
Yo'qsa, yuboraylik, sinab ko'raylik,
"Omin!" deb tur, o'g'lim, duo beraylik,
Bir Alloh yor bo'lsin senga, bor, o'g'lim!

– Maxtumduli aytar: qolmisham chog'dan,
Ko'ngil qushi talvos urar yiroqdan,
Har yerda Sog'ligim tila Ul Haqdan,
Duo qilib, Haqqa yolbor, Ozodim!..

Mirzo Kenjabek tarjimai

MOHITOBONIM KELDI

Tug'di mag'rib tomondan
Mohitobonim keldi.
Yuz ishva-yu noz birlan
Jonga jononim keldi.

Men yorning sarniguni,
Oshiqman har bir kuni,
Oqdi jigarning xuni,
Shoh-u sultonim keldi.

Olamga shohi parvar,
Bo'ldi ummatga sarvar,
Jahon bo'ldi munavvar,
Durri g'altonim keldi.

Qomati sarvi to'bo,
Qad-u o'zi muntaho,
Vajhi ro'yi vazziho,
Sarvi ravonim keldi.

Niqobin yuzga solib,
Goh ko'rsatib jon olib,
Muncha orzulab yonib,
Oh-u fig'onim keldi.

Malak farmoni boqqan,
Sadratussahro chiqqan,
Oh ursa, arshni yiqqan
Sohibqironim keldi.

Maxtumduli benavo,
Ko'zlamas san'at, savo,
Ummatim deb doimo,
Hazrat eshonim keldi.

Muzaffar Ahmad tarjimasi

AYLADING MENI

Ey xudoyo, qudratingdan,
Yo'qdan bor aylading meni.
Teng-to'shlardan g'ayra qilib,
G'amgusor aylading meni.

Tole baxtim kengdan solmay,
Tilaklarim qabul qilmay,
Ilmi dunyo ato etmay
Molga zor aylading meni.

Qardosh-u ota-onamdan,
Ayrilishib tuqqanimdan,
Judo qilib el-yurtimdan
Musofir aylading meni.

Maxtumduli fig'on aylar,
Ko'zda yoshin ravon aylar,
Haqqa zori nolon aylar,
Buncha xor aylading meni!

Muzaffar Ahmad tarjimasi

KARAM AYLA, YO RAB, QUDRATLI SUBHON

Karam ayla, yo Rab, qudratli Subhon,
G'arib, g'amgin kechgan holimga mening.
Aqlim hayrondadir, etibman pushmon,
Bilmaslikda kechgan solimga mening.

Mahshar kun bo'lmasang Sen menga dalda,
Yo Rab, qanday bo'lar ishim u holda!
Iymonim matohin eltuvchi yo'lda,
Rahzanlar qo'ymagil yo'linga mening.

Din qilichin ursam, tanda zo'rim yo'q,
Muhtojga non bersam, qo'lda zarim yo'q,
Faqirdirman, Sendan o'zga yorim yo'q,
Bir tasalli bergil ko'nglimga mening.

Istasa teng-to'shlar boshga oltin toj,
Faqirlik mulkindan ber menga iloj,
Ey Yaratgan, etma nomardga muhtoj,
Tilagim duch etma zolimga mening.

Ojizdirman, Sendin o'zga kimim bor,
O'zing bergan jonga jabr etma, Jabbor,
Maxtumquli aytar: karamli g'affor,
Boqma qilmishimga, fe'linga mening!

Mirzo Kenjabek tarjimasi

HAQQA AYON ERDI HOLIM

Teng-u to'shim – bo'z yigitlar,
Har kim bir ishga ulashdi.
Haq har kimga bir yo'l berdi,
Har kim bir burchga talashdi.
Kimlar kirdi Haq yo'liga,
Yaxshilik tushdi fe'liga,
Kim qilich oldi qo'liga,
Choldi, Islom dinin ochdi.
Nor-bedovli beklar, xonlar,
Otlansa, to'lar maydonlar,
Urdi eshik, to'kdi qonlar,
Qochoqlar boshidan kechdi.
Biz istadik ulug' yoron,
Nasib bizni etdi hayron,
Kim ketdi Eron, Turon,
Kim Isfahon, Tabriz oshdi.
Haqqa ayon erdi holim,
Xalqda bilgan – bo'lmas ma'lum,
Maxtumquli, mening yo'lim
Ul do'stlardan ayro tushdi.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

BILGAN BORMI, YORONLAR

Ishq yo'lin havas aylab,
Kelgan bormi, yoronlar?
Dardimni bayon etsam,
Bilgan bormi, yoronlar?
Bo'lmisham mast-u shaydo,
Hazor pesha, sad-savdo,
Olamda menday rasvo
Bo'lgan bormi, yoronlar?
Tashim dard, ichim biryon,
Etarman nola, giryon,
Mendayin mast-u hayron
Qolgan bormi, yoronlar?
Yolg'on dunyoda yayrab,
Kezarmen kulib, o'ynab,
Ishq matbaxinda qaynab,
O'lgan bormi, yoronlar?
Ishq duch kelsa bir mardga,
Xok bo'lar, do'nar gardga,
Mendayin o'zin dardga
Solgan bormi, yoronlar?
Tob etmayin zulmga,
Bordi holim o'limga,
Yig'lamayin holimga,
Kulgan bormi, yoronlar?
Maxtumquli jon cheksa,
Rahm etmaslar, yosh to'ksa,
Ishqing yo'linda, yo'qsa,
Tolon bormi, yoronlar?

OTA MARSIYASI

Falak, izlar edim, sen duchor bo'lding,
Ko'zimning nuroni – Ozodim qani!
Yuragim sug'urib, saklarga berding,
Shahrimning sultoni – Ozodim qani!

Imomsiz qolgandir masjid-mehrobim,
Chiqmadi nur sohib ul mohitobim,
Yolg'iz qoldim, sel olibdir atrofim,
Ko'nglimning ummoni – Ozodim qani!

Shakar edi, zahar bo'ldi so'zlarim,
Za'farondek sarg'ayibdir yuzlarim,
Quvvat ketdi, g'uborlandi ko'zlarim,
Minbarim azoni – Ozodim qani!

To'rt faslim o't bo'ldi, tog'lar eridi,
Tiriklar uchdi-yu o'lik yuridi,
Ketgan borib, Haq rahmatin ko'radi,
Elimning zaboni – Ozodim qani!

Tuproqlar sel bo'ldi, sellar gum bo'ldi,
Xumlar jom bo'ldi-yu jomlar xum bo'ldi,
Havaslar ya's bo'ldi, pesham g'am bo'ldi,
Yuragim oromi – Ozodim qani!

O'liklar tirilib, arzga bordilar,
Haqdan bir kalomni chandon so'rdilar,
Ko'p yolborib, "Qo'ybor!" deya turdilar,
O'lik-tirik davroni – Ozodim qani!

Kofirlar bo'libdir yig'lab musulmon,
Haqqa yolboribdir Xizr, Sulaymon,
Bug' bo'lib o'rlagan ko'kka, boq, ummon,
Go'klan pahlavoni – Ozodim qani!

Armonim yo'q, falak, bir savash qilsam,
Yo yiqsang, bosilsam, yo boshing olsam,
Saklarga osh aylab, bozorga solsam,
Bog'imning rayhoni – Ozodim qani!

Quloqlar eshitgach, bari kar bo'ldi,
Tog'lar erib oqdi, toshlar yer bo'ldi,
Mullolar Qur'onsiz, pirlar ko'r bo'ldi,
Sohiblar Qur'oni – Ozodim qani!

Zamin yuzin siyoh tumon aylading,
Aytgil, falak, kimni omon aylading,
Firog'iyni, boq, beamon aylading,
Nomusim, iymonim – Ozodim qani!..

Mirzo Kenjabek tarjimasi

YO RAB, QULAMASMI BUYUK TOG'LAR, HEY!..

Qismat bo'lmas, ketsam uzoq yo'llarga,
Nasib qo'ymas, ketar yo'lim bog'lar, hey!
Hayron Majnun bo'lib chiqay cho'llarga,
Borib maskan tutay sizni, tog'lar, hey!

O'yin bilan o'g'lonlikning damindan,
Yetib keldim komillikning jamindan,
Ko'nglim larzon bo'ldi dunyo g'amindan,
Tutdi siynam parcha-parcha dog'lar, hey!

Qayta-qayta o'g'lonlikning royindan,
Yetib keldim komillikning poyindan,
Botdi boshim, chiqa bilmam loyindan,
Yodga tushar burun kezgan chog'lar, hey!

Johillikda chor tarafga otishgan,
Bilmaslikda hamma ishga qotishgan,
Ojiz qolib, qarilikka yetishgan,
Dardlar chekib, o'z-o'zidan yig'lar, hey!

Ma'no olgan Maxtumduli so'zindan,
Fikra tushar, yoshlar oqar ko'zindan,
Hamma narsa tag'yir topar O'zingdan,
Yo Rab, qulamasmi buyuk tog'lar, hey!

Mirzo Kenjabek tarjimasi

SENDAN SO'NGILARGA YODGOR BO'LAR!

Yaxshilikda o'zin elga tanitgan,
Olqish olib, darajasi zo'r bo'lar.
Yomon bo'lib, yaxshilikni unutgan,
Izzatin yo'qotar, itdan xor bo'lar.

Mungli bo'lar murodiga yetmagan,
Zalil bo'lar Haq amrini tutmagan,
O'z rizqiga hech qanoat etmagan,
Ko'zin tikar kas oshiga, zor bo'lar.

Har kim yomonlasa tengi-to'shini,
O'zi mushkul etar oson ishini,
Kim tark etsa aql bilan hushini,
Qilar ishin bilmas, sharmsor bo'lar.

Murodi kech bo'lar yo'li yang'ilgan,
Beixtiyor bo'lar qo'li tang'ilgan,
Kurashda yig'ilgan, jangda yengilgan
Ichi to'la nomus bilan or bo'lar.

G'ayrati kam bo'lar gavhari ozning,
Qiymati past bo'lar motamda sozning,
Uyiga borsangiz bir beniyozning,
Ko'kragi qisilar, ko'ngli tor bo'lar.

Kim baloni sotib olsa boshiga,
Rashk etib, raqiblar kechar tashiga,
Ruju qilsa kim bajarmas ishiga,
Savdosidan kela bilsa, er bo'lar.

Keyin tavba etmas haq yo'ldan ozg'on,
O't yoqsang, qaynamas bir quruq qozon,
Fahm eting, har yerda bir fe'li yomon,
Yovuz musallatga sazovor bo'lar.

Xazonga aylandi umrimning guli,
Nazarin past tutar eldan, bergili,
Beiqbol, yoziqli, yomon ko'rguli –
To'qnash kelsa, bir yomonga yor bo'lar.

Oldda-ortda ko'rsang har kas g'ulomin,
Undan ayamagin Tangri salomin,
Kim o'qib, unutsa, Haqning kalomin,
Qiyomat kun ikki ko'zi ko'r bo'lar.

Holi mushkul bo'lar kuyib yonganning,
Iymoni shikast yer harom yeganning,
Qasddan ro'za, namozini qo'yganning
O'zi kofir bo'lib, joyi nor bo'lar.

Maxtumquli, so'zla har ne bilganing,
O'zingga oid bil aytgan o'laning,
Tarashlab, porlatgil dilga kelganing,
Sendan so'ngilarga yodgor bo'lar!

Mirzo Kenjabek tarjimasi

KARAM ISTARAM

Avval boshda qodir Alloh,
Sendan bir karam istaram.
Bodom qoboq, olma yonoq,
Bir zebo sanam istaram.

Tangri bermasa, netaylik,
Bosh olib qayga ketaylik,
O'tirish-turish qilaylik,
Qoshlari qalam istaram.

Hurmat, izzatga erishgan,
Qadr-qimmatga talashgan,
Shodlik-quvonchga o'rashgan,
Yuzlari kular istaram.

Yigirma yosh o'tdi mendan,
Huzur topmadim dunyo sendan,
So'zi shirin, labi xandon,
Bir bog'-u chaman istaram.

Firog'iy, keldim jahona,
Bir yor bergil, aqli dono,
Tushdim, kim bilmas nodona,
Bir qadrim bilgan istaram.

Maqsud Asror tarjimasi

YOMG'IR YOG'DIR, SULTONIM!..

Seningdek Qodirdan tilak tilarman,
Rahm aylabon, yomg'ir yog'dir, Sultonim!
G'aribman, g'amginman, nolish aylarman,
Rahm aylabon, yomg'ir yog'dir, Sultonim!

Qodir Alloh, to'kkil nusrat boroni,
Ekinning hamdasti, yerning yoroni,
Yer-u ko'kning, Arsh-u Kursning Subhoni,
Rahm aylabon, yomg'ir yog'dir, Sultonim!

Bulbullar mast bo'lsin, olam evrilsin,
Qayg'ular daf bo'lsin, g'amlar sovrilsin,
No'shirvon davridek jahon yayrasin,
Rahm aylabon, yomg'ir yog'dir, Sultonim!

Rahmating eshigi Arshdan ochilsin,
Nuring inib, yer yuziga sochilsin,
G'ubor ko'chsin, olam gardi yuvilsin,
Rahm aylabon, yomg'ir yog'dir, Sultonim!

Olam taqdir ko'zlar – Haqning farmoni,
Jahonni serob et, ketsin armoni,
Sendan bitar dardlilarning darmoni,
Rahm aylabon, yomg'ir yog'dir, Sultonim!

Bechora bandaman, ne bordir menda,
Rahiyim – Sen, Rahmon – Sen, karam-kon
Senda,
Karaming bo'lmasa, qoldik armonda,
Rahm aylabon, yomg'ir yog'dir, Sultonim!

Dargohdan tilanar nolishli qullar,
Munojot aylabon ochilar tillar,
Yomonlik daf bo'lib, yayrasin ellar,
Rahm aylabon, yomg'ir yog'dir, Sultonim!

Maxtumquli, ishqing aylar iroda,
Ishqingni komil et, qo'yma aroda,
Yetkazgil maqsada, ma'shar muroda,
Rahm aylabon, yomg'ir yog'dir, Sultonim!

Mirzo Kenjabek tarjimasi

BILDINGMI?..

Qalam olib, nomani go'ndarganim bildingmi?
Afsun urib, Hudhudni indirganim bildingmi?
Arsh ustiga ko'tarib, mindirganim bildingmi?
To'rt kecha, uch kun yig'lab, tindirganim
bildingmi?

Markab mingan Isodek yeldirganim bildingmi?

Majnun kabi sahroda yig'lay-yig'lay kezganim,
Ko'z yoshimni marjonday tizim-tizim tizganim,
Varqo kabi Gulshodam o'lib, umid uzganim,
Jo'shqin bo'lib ishq o'ti, qaynab-qaynab
qizganim,

Shibliy kabi bir tog'ni yondirganim bildingmi?

Hudhud kabi Farangdan Chin-Mochinga borganim,
Bog' ichinda Bilqisning sochin ochib ko'rganim,
Sulaymonning taxtindan so'zlab, xabar berganim,
Qush qo'nsin deb boshimga, bulbul kuyin
qurganim,

Chorshanba kun chosht vaqti ko'ndirganim
bildingmi?

Surohning orqasinda Majnun qurdi jodani,
Bismilloh deb boshladi, chaqirdi ustodini,
Haqdan g'ayri bir kimsa eshitmadi dodini,
Qirq oshiq na'ra tortib, shu'lalatdi o'tini,
Ko'z yoshimdan suv olib, so'ndirganim bildingmi?

Shirvonxonning savdosi, ne ajoyib savdodir,
Qil ko'prikdan toydirdi, qiyomat kun rasvodir,
Yuz yigirma saf qurib, har safda bir g'avg'odir,
Oshiqlik bir – jo'shqinlik, oqmas toshqin daryodir,
Bir jur'adan qirq oshiq qondirganim bildingmi?

Yetilmamish shunqorim, qamish qanot, oq turpoq,
Dunyo meni toydirdi, bir yonim qildi urpoq,
Jonon jigarim tilib, tortar qon, qo'ymas tuproq,
Har tikandan yuz shona, har qirq guldan bir
yaproq,
Tog'-u toshni aylanib, undirganim bildingmi?

Maxtumquli so'zlagay: to'qqiz falak Zuhrosi,
Yetti yulduz qardoshi, Oyning, Kunning porasi,
Nuri diydam yaktosi, ko'zim oq-u qarosi,
Obi Zamzam chashmasi, Safo-Marva arosi,
Sulaymondek ahdimni do'ndirganim bildingmi?

Mirzo Kenjabek tarjimasi

CHIN BEDOVLAR MAYDONINDA BILINAR

Eshak o'zin kam deb bilmas bedovdan,
Qiymat bersang, ot yonida bilinar.
Bedov degach, bo'lmas hamma bedov teng,
Chin bedovlar maydonida bilinar.

O'g'lonlikda bilmas eding, bek eding,
Yomonga hech yoqmas so'zing, o'giting,
Orif bo'lsang, aslin so'rma yigitning,
Adabinda, ikrominda bilinar.

Bu jahondan to'ymas ko'zing, ser bo'lmas,
Har tulkidan yo'lbars bo'lmas, sher bo'lmas,
Yigit degach, hamma yigit bir bo'lmas,
Bo'z yigitlar mehmoninda bilinar.

Davlat qo'nsa bo'z yigitning boshinda,
Himoyatli eli kerak qoshinda,
Yigit o'zin ma'lum etar ishinda,
Qilichinda, zaboninda bilinar.

Maxtumquli, g'ariblarning ko'z yoshi,
Tog'larni yondirib, eritar toshi,
Faqirga jabr etgan zolimning ishi,
Ro'zi mahshar devoninda bilinar.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

BILMADIM, YAQINMI OXIRZAMONA

Ko'nglim aytar, do'stlar, aylayin bayon,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

Dunyo uchun shariatni tashlabon,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

Mullalar ilmiga etmadi amal,
Shariat ishiga aylamay jadal,
Fe'limiz buzilib, ko'paydi kasal,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

Muftilar mol olib, rivoyat berar,
Nohaq pulni olar, haqni kuydirar,
Fe'llari buzilib, fasod ko'payar,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

Rais bo'lsa, bechoradan pul olar,
Bermasa, bo'yniga qil arqon solar,
Gunohlar ko'payar, shariat qolar,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

Eshonlari riyo aylar namozin,
G'aflatda o'tkazar qish bilan yozin,
Yolg'on so'zlab, eldan olar niyozin,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

So'filar nafs uchun malla to'n kiyar,
Shubhali taomni halol deb, yeyar,
Shayton fe'li bilan karomat deyar,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

Shayx deganlar nazr ustinda urishib,
Bir pul uchun, zan, farzandga so'kishib,
Avliyo qoshida mundoq bo'lishib,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

Xo'jalar faxr etar asli zotini,
Qiyom Isomiddin qo'yib otini,
Falon kas xo'ja deb xom avlodini,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

Kadxudo bo'lganlar to'g'ri so'zlamas,
Pora olar, lekin Haqni ko'zlamas,
Nohaq guvoh bo'lar, da'vo tinglamas,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

Boylarda qolmadi xayr-u saxovat,
Dunyo deb kezarlar, bo'lmas farog'at,
Hariblar boylardan ko'rmas kifoyat,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

O'g'li xushro'y bo'lsa, etarmishlar shod,
Go'yoki davlati bo'lgandir ziyod,
Kun-kundan jahonda ko'paydi fasod,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

Qiz-juvonda yo'qdir hayodan asar,
Yigitlar qiz bilan o'ynashib kezar,
Yomon ish ko'paydi kun-kundan badtar,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

Zamona ishlari yomon bo'libdir,
Jahon ichra fasod ishlar to'libdir,
Fe'limiz aynibon, ranglar so'libdir,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

Boylar zakot bermay, bo'libdir sudxo'r,
El ichinda ko'payibdir hasadkor,
Umr o'tib, g'aflatda bo'libmiz mag'rur,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

Gunohlar ko'p bo'lib, ozaydi savob,
Qo'rqaman, bu jahon bo'lgay deb xarob,
Kasb etib sotarlar arog'-u sharob,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

Maxtumquli, muncha qilmoq hikoyat,
Oqillarga, shoyad, bo'lgay kifoyat,
Dunyoning ishiga yo'qdir nihoyat,
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

KEL, KO'NGLIM, SIDQ ILA YOLBOR ALLOHGA

Kel, ko'nglim, sidq ila yolbor Allohga,
Yaratgandan hech yashirin ish bo'lmas.
Rizq bir muqaddardir shoh-u gadoga,
Qalam birdir, bunda yozgan besh bo'lmas.

Bir nechalar yo'rtar kecha yotmayin,
Birov yotar o'ydin jafotmayin,
Taqriri azaldan hargiz ortmayin,
Kezgan ortiq bo'lib, yotgan bo'sh bo'lmas.

Bir bo'z yigit yolg'on dunyoga kelsa,
Qiliq, qilich, non-u dasturxon bo'lsa,
Foniy yurtida obro'y ham iymon bo'lsa,
Yetmish, sakson, yuzdan ortiq yosh bo'lmas.

Kimlardir davlatmand, kimlardir g'arib,
Kimlar-chi, xayr etib, zakotin berib,
Kimleri umrinda non deya horib,
Kimlardadir yostiq, to'shak, osh bo'lmas.

Maxtumduli, bu kuningga shukr ayla,
Allohning qudratin ko'rib, fikr ayla,
Rizq uchun g'am yema, Haqqi zikr ayla,
Azalda yozilgan sendan tash bo'lmas.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

ADOLAT YAXSHI

Aslo odamzodga achchiq so'z qilmang,
Faqir-u miskinga dalolat yaxshi.
Baxilga uchramang – kular yuz bo'lmang,
Ishni bitirmoqqa kifoyat yaxshi.

Yetimni ko'rganda kular yuz bo'lgil,
Qo'ldan kelsa, unga taom-tuz bergil,
G'aminni ko'rganda shirin so'z bergil,
Chorasiz qullarga himoyat yaxshi.

Yigit uldir, so'zga aylasa amal,
Qo'ldan kelmas ishga etmasa jadal,
Allohning amriga qilmagil badal,
Bekka – saxo, shohga adolat yaxshi.

Hariblik bir darddir – odam o'ldirmas,
O'ldirmas, hayotda lekin kuldirmas,
Bo'riga ajzini it ham bildirmas,
Albatta, dushmanga siyosat yaxshi.

Maxtumquli, shukr, shirin til berdi,
Daraxtlar ko'karib, samar, gul berdi,
Go'ro'g'li Rayhonga qanday yolbordi? –
"Omonliq" deganga diyonat yaxshi.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

YIG'LARMAN

Ey yoronlar, umrimdan
Kechdi deya yig'larman.
Ketdi aqlim o'rnindan,
Shoshdi deya yig'larman.
Ketgan kelmas yo'lindan,
Qaytmas yomon fe'lindan,
Diyonat xalq qo'lindan
Uchdi deya yig'larman.
Hozir bizning zamonda
Yomon so'zlar zabonda,
Zulm ishlari jahonda
Jo'shdi deya yig'larman.
Bu ayyomda badkorlar
Yuz til bilan aldarlar,
Qani, ne-ne dildorlar,
Kechdi deya yig'larman.
Necha sodda teng-to'shlar
Shayton qilig'in boshlar,
Yuz o'girib qardoshlar,
Qochdi deya yig'larman.
Ko'ring falak o'ynin,
Uzar olamning bo'ynin,
Ne-ne jonlar yer qo'ynin
Quchdi deya yig'larman.
Maxtumduli der marda:
Dunyo – kishan, tan – parda,
Bir boshim sonsiz darda
Tushdi deya yig'larman.

YOMONLAR YAXSHIDAN QOCHA BOSHLADI

Endi bildim zamonaning ozganin,
Yomonlar yaxshidan qocha boshladi.
Qaytib badnasllar aslzodadan,
Pisand etmay, to'rga kecha boshladi.

Riyo bo'ldi ko'pning qilgan namozi,
Tangri hech biridan bo'lmadi rozi,
Payg'ambar o'rnida o'tirgan qozi,
Pora uchun qo'lin ocha boshladi.

Shohlarda qolmadi hukmi adolat,
Bir pul uchun muftiy berar rivoyat,
Bil, bu ishlar – nishonayi qiyomat,
Zolimlar tavbasiz o'ta boshladi.

Dodxohlar turubon, yuzin sarg'aytib,
Kim to'rasin topib, rangin qizartib,
Zolimlar mazlumga, sirtin qabartib,
Qamchisindan qonlar socha boshladi.

Mujtahid so'ziga amal bo'lmadi,
Munofiqlar Yaratganni bilmadi,
So'filar piridan ta'lim olmadi,
Dunyo uchun dindan kecha boshladi.

Bir guruh so'filar "so'fiman" deydi,
So'ramay, zolimlar taomin yeydi,
"Bizni yaxshi kishi desinlar" deydi,
Har eshikda xalqa qura boshladi.

Qariga aylandi biz ko'rgan yoshlar,
Oyoqqa aylandi biz ko'rgan boshlar,
Bemahal yuk bog'lab endi qardoshlar,
Oxirat azmiga ko'cha boshladi.

Oqil kishi g'amda yuragin ezib,
Dardining darmonin so'roqlab kezib,
Zamonaning fasod bo'lganin sezib,
Foniydan boqiyga ko'cha boshladi.

Ne asl beklarning navbati o'tdi,
Soxtakorga, qaroqchiga so'z yetdi,
Dunyoda kim qolib, murodga yetdi? –
Muhabbat chirog'i o'cha boshladi.

Qozi bo'lgan bir javobda turmadi,
Tunlar mehnat tortib, kitob ko'rmadi,
Shariat yo'linda to'g'ri yurmadi,
Nafs uchun iymonsiz o'ta boshladi.

Maxtumquli aytar: borho yo'l tani,
Besh kun sinamoqqa yubordi sani,
Sendan burun o'tgan insonlar qani? –
Har kim navbatinda o'ta boshladi.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

O'LIM BAROBARDIR SHOH-U GADOGA

Muhammad ummati molsiz bo'lmasin,
Molsiz bo'lsa, tuqqan qardosh yot bo'lar.
Qochar og'ang, ining, bo'lmas xotiring,
Quvonar dushmaning, do'sting mot bo'lar.

G'arib, oyoqyalang – xordir, xashakdir,
Bir ma'raka bo'lsa, o'rni poygakdir.
G'ariblar ot minsa, oti – eshakdir,
Davlatlilar eshak minsa, ot bo'lar.

Bir tilak tilasang, hojating bitmas,
Do'sting ixlos bilan marhamat etmas,
Ma'rakada aytgan so'zing joy tutmas,
Tinglamaslar, quruq so'zing bod bo'lar.

Kurash bir obro'ydir, urush bir dastdir,
Kishini kamsitgan – o'zi nokasdir,
Bir mo'minni g'iybat etmoq abasdir,
G'iybatchining qozongani o't bo'lar.

Maxtumquli, shukr aylagil Xudoga,
O'lim barobardir shoh-u gadoga.
Besabr qul tez yo'liqar baloga,
Sabrli qul bora-bora shod bo'lar.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

OSHIQ AY TAR:
"YO SUBHON!.."

Bani Odam surilar
Hazor oston a sari.
Falak baqqol o'tirmish
Bozor oston a sari.

Qaro yer og'zin ochar,
G'ofildir odam, kechar,
Bulbullar istar – ko'char
Bog'-u bo'ston a sari.

Nur ato, Bobo Darxon,
Tegrasi daryo, qo'rg'on,
Bordi kori Bog'irg'on
Ul Turkistona sari.

Haqdan rahmat yog'ilar,
Imoratlar yopilar,
Ketsang, Ka'ba topilar,
Ul Rumistona sari.

Kunchiqardan kunbotar –
Tarso, juhud ham totor,
Shaharlar qator-qator
Mag'ribistona sari.

Oshiq aytar: "Yo Subhon,
Mushkulim ayla oson!"
Shafoat ayla, yoron,
Shul Dehistona sari!

Maxtumduli tillanar,
Ko'zda yoshi sellanar,
Kunda ko'char – yo'llanar,
Mozoristona sari...

XABAR BER!..

Turdi shoir bilan dardlashuv

Maxtumquli:

– Ul nimadir, yashil-qizil o'sadir?
Ul nimadir, oyog'i yo'q kezadir?
Ul nimadir, yetti daryo suzadir?
Shoir bo'lsang, shundan bizga xabar ber!

Turdi shoir:

– Ul ekindir, qizil-yashil o'sadir,
Ul ilondir, oyog'i yo'q kezadir,
U baliqdir, yetti daryo suzadir,
Bizdan salom bo'lsin, javob shundaydir!

– Ul nimadir, yoqasi bor, yoni yo'q?
Ul nimadir, qanoti bor, qoni yo'q?
Ul nimadir, odam yutar, joni yo'q?
Shoir bo'lsang, shundan bizga xabar ber!

– Ul kafandir, yoqasi bor, yoni yo'q,
Kapalakdir, qanoti bor, qoni yo'q,
Qaro yerdir, odam yutar, joni yo'q,
Bizdan salom bo'lsin, javob shundaydir!

– Ul nimadir, darvozasiz qal'adir?
Ul nimadir, derazasiz binodir?
Ul nimadir, bir-biridan a'lodir?
Shoir bo'lsang, shundan bizga xabar ber!

– Ul ko'nguldir, darvozasiz qal'adir,
Ul qabrdir, derazasiz binodir.
Ul oy-kundir, bir-biridan a'lodir.
Bizdan salom bo'lsin, javob shundaydir!

– Ul nimadir, yemadilar, to'ydilar?
Ul nimadir, qiyomatga qo'ydilar?
Ul kim edi, tovonidan so'ydilar?
Shoir bo'lsang, shundan bizga xabar ber!

– Ul diydordir, yemadilar, to'ydilar,
Ul namozdir qiyomatga qo'ydilar.
Nasimiyning tovonidan so'ydilar,
Bizdan salom bo'lsin, javob shundaydir!

– Ul nimadir, yetti o'lka kezadir?
Ul nimadir, belin bir zot ezadir?
Ul nimadir, odam kabi sezadir?
Shoir bo'lsang, shundan bizga xabar ber!

– Ul cho'pondir, yetti o'lka kezadir,
Ul qo'y erur, belin tayoq ezadir,
Bedov otlar odam kabi sezadir,
Bizdan salom bo'lsin, javob shundaydir!

– Ul nimadir, tuproq uzra surinmas?
Ul nimadir, odamlarga ko'rinmas?
Ul nimadir, hech bir to'nga o'ranmas?
Shoir bo'lsang, shundan bizga xabar ber!

– Eranlardir, zalil bo'lib surinmas,
Ul balodir, kelsa ko'zga ko'rinmas,
Yolg'on gurung oshkor bo'lar, o'ranmas,
Bizdan salom bo'lsin, javob shundaydir!

BU ISHNI

Banda, sen bad ishga botirlik qilma,
Oldingga qo'yarlar ul kun bu ishni.
Nafsga uyma, shayton yo'liga kirma,
Xijolatga qo'yar, bilgil bu ishni.

Nafsing aytar: "Urgin, har ish huzurdir!"
Joning aytar: "Hay-hay, Tangri hozirdir,"
Sen ko'rmassan, Ul-ho senga nozirdir,
Uyalgin, iymangin, qo'ygil bu ishni.

Bir yo'lda gunoh bor, bir yo'lda savob,
Arosatda sendan so'rarlar javob.
Halolga – hisob bir, haromga – azob,
Shaki yo'qdir, yodga solgil bu ishni.

Umringning kechgani yozdir har soat,
Ne bo'lar bu yozda aylasang toat?
Savobga shodlik bor, aybga – xijolat,
Bo'yingga olmagin, kelgil, bu ishni.

Boshing ko'kka, ko'ksing yelga ko'tarma,
Ko'nglingning ko'rkiga cho'lni yetirma,
Yurakda yo'q so'zni tilga keltirma,
Ixlos qulog'iga chalgil bu ishni.

Musofirsan, muqim ishing qurarsan,
Bebaqa dunyoda qancha turarsan,
Bunda ne ish etsang, anda ko'rarsan –
Yaxshidir, yomondir, ko'rar bu ishni.

Shayton aytar: "Shirin ishdir azago'y!"
Rahmon aytar: "Nafs umidin uzago'y!"
Maxtumquli: "Tur, qo'lingni ko'zga qo'y,
Agar tuza bilsang, qilgil bu ishni!"

Maqsud Asror tarjimasi

FONIYDIR BU YOLG'ON DUNYO

Kel, ko'nglum, kengash qilaylik,
So'zlamasang, fosh bo'lmassan.
Foniydir bu yolg'on dunyo,
Bir kun undan xush bo'lmassan.

Bir guldirsan, ochilarsan,
Bir kun so'lib, sochilarsan,
Ham tashlarsan, ham tishlarsan,
Yana bizdan tash bo'lmassan.

Haqning amridir, netarsan,
Biz uchun bir yon ketarsan,
Kelganni qarshi yutarsan,
Bir dam bizdan bo'sh bo'lmassan.

Avval do'stsan – kuldirarsan,
Biroz o'tgach, yeldirarsan,
Bir kun bosib o'ldirarsan,
Boqiy qarindosh bo'lmassan.

Maxtumquli bilmish holi:
Bir kun yog'och ot minali,
Tavba deb, Haqqa do'nali,
Bundan keyin yosh bo'lmassan.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

AYRILSA

Qora toshli, sariq tuman bu tog'lar
Tuproq bo'lar, qora toshdan ayrilsa.
Sel bo'lib, to'lg'onib oqar buloqlar,
Chilla to'lib, qorlar qishdan ayrilsa.

Dunyoda bir g'avg'o uzoqdan bo'lar,
Ko'z xonasi qondan, qon yoshdan to'lar,
Qur'on ko'rmay kezgan pirlar och qolar,
El unutib, sari peshdan ayrilsa.

Ko'p aytarman: dunyo qoldi yomona,
Rahm etmas bo'ldi, boq, musulmona,
Lochinlar pir-pirab kelar osmona,
Harom o'lgan qo'zi-loshdan ayrilsa.

Zinokor siylamas el-u yurtini,
G'ayri qochar, ko'rsa ernaing mardini,
Odam o'g'li ayta bilmas dardini,
Yurak yonib, chashmi yoshdan ayrilsa.

Nomard juvonparast, holi zabundir,
Mardni ko'rsa yig'lar, ko'zlari xundir,
Do'sti g'arib kelsa, mardlar majnundir,
Nomard do'st istamas, oshdan ayrilsa.

Yurt dardiga yarar elda mardonlar,
Nomard qochib borar, boqing, yoronlar,
Mol deya yurt kezar baxil-nodonlar,
G'amga botar, go'zal xeshdan ayrilsa.

Nomard-zanon gapda hech turqi bo'lmas,
Vazirlar nodondir, hech erki bo'lmas,
Kular yuzli yorning hech ko'rki bo'lmas –
Siyoh zulf, qaro ko'z, qoshdan ayrilsa.

Bozurgonlar mudom yo'lga bel bog'lar,
Nodon ketsa, yiroq ketsa, el chog'lar,
Maxtumquli Haqni yodlar, qon yig'lar,
Shoh-gadolar aql-u hushdan ayrilsa.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

BEKLAR

Mard bilan nomardning ishi teng kelmas,
Nomardlar savashda ziyondir, beklar.
Nomard bo'z yigitning qadrini bilmas,
Nomardning har ishi vayrondir, beklar.

Komil – bo'z yigitlar haqqini yemas,
Dunyo molin bersang, nomardlar to'ymas,
Nomard maslahatga – kengashga uymas,
Nomardning har ishi ayondir, beklar.

Bir otada olti ota suyi bor,
Bir nodonning yuz xiyollik o'yi bor,
Bo'z yigitlar qayga borsa, uyi bor,
Nomardning o'z uyi zindondir, beklar.

Davlat boshga kelsa, do'st-yorin ko'rmas,
Qazo kelsa, bag'rin yerdan ko'tarmas,
Haqdan deya hargiz iymon keltirmas,
Maxtumquli, shunday zamondir, beklar!..

Mirzo Kenjabek tarjimasi

HAQ MAJLISI MAYDONIDIR

To'rtidir bu jonning zillati,
Sog'liq aning sultonidir,
Tan mulkning sar davlati,
tinmas, o'tar mehmonidir.

Nafs aylabon sarkashligin,
tan taxtining maydonida,
Ro'zi azal ruhing, yaqin,
shul ahd-u shul paymonidir.

Bozorga bul kelgan kishi
ixlosini pok aylasin,
Qobil esa ixlosli qul,
mardonlaring mardonidir.

Desa bo'lar sad ofarin,
ruhin boqib, nafsini ezan,
Haq yo'l aning bozoridir,
Haq majlisi maydonidir.

Voy holiga, nafsini sevan,
jon deb esin ojiz qo'yan,
Ro'zi jazo yo'ldosh anga -
bad ishlarin pushmonidir.
Mard topmadim, qulluq etay,
yo'l topmadim, hajga ketay,
Bu ikki ish bu tan aro
bu jonining armonidir.

Maxtumquli, bir g'amzada,
toki bu dard birlan ketar,
Besh kun bu foni dunyada,
bir oshig'ing davronidir.

BAG'RIM TILGANI

Dardli dilbar, tillasharsan, kel beri!
Ishq tarog'i bilan bag'rim tilganim,
Allohdan so'radim, senday bir yorni,
Inon, iqrorimda yo'qdir yolg'oni.

Agar kengash solsam yotga-tanishga,
Deyurlar: «Shirin, asal yog'ga kelisha(r)»,
Sahar yazig'im-chun tursam nolishga,
Avval bir yor bo'lar yodga solganim.

So'ngra o'zingdirsan – qimmat turarsan,
Tanimasga tushsang, sen hayf bo'larsan,
Qodir qismat etsa, menga borarsan,
Sening kabi guldir, yor, tilganim.

Har dilbarkim, ko'ngil uyin yoridir,
Yotgan baxtni uyg'otguvchi zoridir,
Oh-zorim toshlarni mumdek eritar,
Yayratar dilimni olqishlaganim.

Go'zal ko'rking, ko'kda kundan farqlanmas,
Gul-u rayhoningdan olam to'yinmas,
Maxtumquli, bosh bermasa – bo'yinmas,
Mehrimni indirib, nazar solganim.

Maqsud Asror tarjimasi

ODAM O'G'LI, YOTMA G'OFIL

Odam o'g'li, yotma g'ofil,
Tur-ho, tong otmasdan burun,
Yigitlikda toat qilgil,
Qarilik yetmasdan burun.

Qarilik toat qildirmas,
Ishing abasdir, bildirmas,
Falak yig'latar, kuldirmas,
Sur davron, o'tmasdan burun.

Bandaga aylama qasdni,
Ranjitmagil yor-u do'stni,
Bir kun kelib, ajal dasti
Yoqangdan tutmasdan burun.

Qardoshlaring yig'lab qolar,
Yeng-yoqasiz to'nga solar,
Bir kun omonatin olar,
Sen tavba etmasdan burun.

Bu dunyoga kelgan kechar,
Xaloyiq ul maydan ichar,
Bir ajdarho og'zin ochar,
Vahm ayla, yutmasdan burun.

Mashg'ulsan dunyo o'yniga,
Kirarsen yerning qo'yniga,
Ajal bandaning bo'yniga,
Qayta qol, minmasdan burun.

Ajal barchani adolar,
Qolmaslar shoh-u gadolar,
Haromdan qoch, kadxudolar
Ro'siyo bo'lmasdan burun!

Saqla g'iybatdan tilingni,
Bog'latma ikki qo'lingni,
Ochilgan toza gulingni
Alloh so'ldirmasdan burun.

Bandaga etma xiyonat,
Bari jon Tangriga omonat,
Bu so'zda bor hadis, oyat,
Fahm ayla, o'lmasdan burun!

Tur sahar, Tangriga yig'la,
Haq deya yuraging dog'la,
Tavba qurin mahkam bog'la,
Qirqingga kelmasdan burun!

Maxtumduli, to'g'ri so'yla,
Umring kelib, ketar bo'yla,
Zinhor keksalarni siyla,
Bosh go'rga kirmasdan burun!

Mirzo Kenjabek tarjimasi

BEKLAR-SHOHLAR QOLMASLAR

G'am chekma, g'arib odam,
Beklar-shohlar qolmaslar,
Azim-azim shaharlar,
Oq saroylar qolmaslar.

Qolsa so'zdan qizil til,
Jon javhardir, tan bir kul,
Hazor maqomli bulbul,
Ulug' bog'lar qolmaslar.

Shuni anglabdir aqlim,
Yig'ilar yetti iqlim,
Yer bo'lar buklim-buklim,
Erir, tog'lar qolmaslar.

Haqdan yetishsa farmon,
Ne chora bor, ne darmon,
Osmon, Quyosh, Oy larzon,
Ham yulduzlar qolmaslar.

Na yer qolar, na yurtlar,
Na turk qolar, na kurdlar,
Na qush qolar, na qurtlar,
Parrandalar qolmaslar.

Na gard qolar, na gardon,
Na mard qolar, na mardon,
Fil, pashsha-yu karkidon,
Darrandalar qolmaslar.

Maxtumquli, yosh surgan,
Og'ir hangomlar qurgan,
Jo'shqin-jo'shqin mavj urgan
Bu daryolar qolmaslar.

AYLANMAS

Bulbul navo qilgan havoli bog'lar,
Bulbul sendan ketar, fig'on aylanmas.
Yoqimli, yomg'irli, umrli tog'lar,
Sellar sendan ketar, tumon aylanmas.

Odam yaratilmish balandli-pastli,
Aqlli, fikrli, dalili-mastli,
Yigitlik bir ko'yga – bahorning fasli,
Bahor sendan ketar, zamon aylanmas.

Kelganni qarshila, bo'lsa majoling,
Yaxshi tutavergil niyating, fe'ling,
Dunyo davroninda ochiq tut qo'ling,
Davr sendan ketar, davron aylanmas.

Bu dunyo g'avg'odir, bir qol-maqoldir,
Kimi "Berho-ber"dir, kim "Olho-ol"dir,
Yigitlar, bu dunyo shunga misoldir,
Barq urar osmonda, boron aylanmas.

Bu manzildir uch kun sen yeb-ichganda,
O'r mashib, tirmashib, beling ochganda,
Uzanging tortarlar, to'rt kun kechganda,
Besh kundan yuqori mehmon aylanmas.

Bag'rin ochar bir kun, yer seni gizlar,
Qaro xokdan to'lar bu nargis ko'zlar,
Otingga ishonma, chamanli tuzlar,
Chaman senda qurir, jayron aylanmas.

Maxtumquli aytar orif do'stiga,
Kim qolar tushmasdan ajal dastiga? –
Falak bir kun solar yerning ostiga,
Og'izdan til ketar, zabon aylanmas.

TOPILMAS

Duomga duch kelgan ko'karar guldek,
Gulning mavsumidek davron topilmas.
Qahrimning otashi kuydirar kuldek,
Kul o'rnida qaytib bo'ston topilmas.

Ko'ngil musofirdir, jasad yurttadir,
Jonim jo'shqindadir, yurak darddadir,
Fikrim komildadir, ko'zim marddadir,
Shum shartimdan hech bir mardon topilmas.

Ko'ngil qo'ygil go'zal Alloh ko'yiga,
Mashg'ul bo'lib yotma malo, o'yinga,
Odamzod mehmondird dunyo uyiga,
Bir kun uy ichinda mehmon topilmas.

G'aflat ichra g'ofil yotma, turaber,
Har ne bersang, qo'ling birla beraver.
Tiriklikda o'lim ishin ko'raver,
Bir kun jasad ichra bu jon topilmas.

Ko'ngil ovlayin deb uchrasam har yon,
Da'vodir, urushdir, koyish topar jon,
Aytilmas nasihat, o'g'ilmas Qur'on,
Jonga yoqar adab-arkon topilmas.

Dargohga duom ko'p, nolishim behad,
Toleyim zabundir, tanim bequvvat,
Qochganim – anjuman, istagim – xilvat,
Menga hech bir joyi pinhon topilmas.

Maxtumquli, jon taqdirga tan berdi,
Har kim o'zin saqlay bilsa, naf ko'rdi,
Qanday yomon zotdir, anglamas dardni,
Johillik dardiga darmon topilmas.

BU DUNYO FONIYDIR

Bu dunyo foniyydir, tutmas binoni,
Bu dunyoga kelgan kechib boradir.
Kimdir yolg'onchida tutgan jahonni,
Tutganning qo'llarin ochib boradir.

Shirin-shirin solar hisobga dunyo,
Achchiq-achchiq qo'yar azobga dunyo,
Yettirmas, tuttirmas bu gahba dunyo,
Tutdim-tutdim deysan, qochib boradir.

Davrlar aylanar, gardishlar do'nar,
Nechalar ko'chadi, nechalar qo'nar,
Nechaning mash'ali yangidan yonar,
Nechaning chirog'i o'chib boradir.

Kimi Haqdan qo'rqib, rangi sarg'ayib,
Kimi dunyo quvar, yugurib yelib,
Kimi yuz hasratda, kimisi kulib,
Kimi ko'zda yoshin sochib boradir.

Kimi bekligida, tushmas ayvondan,
Kimi yo'qsullikda, koyinar jondan,
Kimi harom bilib, qochadir mundan,
Kimi aroq, sharob ichib boradir.

Kimi yolg'onchida ishratda yayrab,
Kimi halol qo'yib, haromni saylab,
Kimi farq etmasdan, bir ishni aylab,
Ko'zi bog'li qushday uchib boradir.

Tushib bo'lmas g'addor falak olliga,
Lablaring tamshanar dunyo moliga,
Bir kun o'rog'ini olar qo'liga,
Ho'lmi-quruq, o'rib-yanchib boradir.

Ikki kun xush bo'lsa, uch kuni voydir,
Qandayin manzildir, qandayin joydir,
Bu dunyo ko'hna bir karvonsaroydir,
Kelgan yuk qoldirib, ko'chib boradir.

Maxtumquli aytar: tikandir, guldur,
Yigitdir, qaridir, xojadir, quldur,
Tilanchi, darmonda, boydur, yo'qsuldur, -
Barchasi yer bag'rin quchib boradir.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

NAMASAN

Seni aslo ko'rmamisham, dildorim,
Qumrimisan, bulbulmisan, namasan?!

G'amgin ko'nglim xayolingda aldarman,
Bog' ichida gulgulmisan, namasan?!

Qorachami, yo sayidmi, xo'jami,
Yo soqiymi, yo sharobmi, yo jommi.

Yo yilmisan, yo kunduzmi, kechami,
Yo oymisan, yo kunmisan, namasan?!

Yo mushkmisan, yo ko'kinor anbarmi,
Ayto bilmam, yo charxmisan, chanbarmi.

Yo daryomi, yo mavjmisan, langarmi,
Yo girdobmi, yo quyunmi, namasan?!

Oltinmisan, kumushmisan, zarmisan,
Yo Arshmisan, kursimisan, yermisan.

Yo yoqutmi, marjonmisan, durmisan,
Yo chiroqmi, ravshanmisan, namasan?!

Maxtumquli, kech nomusdan, oringdan,
Qo'l ko'targil, bu vafosiz koringdan.

Jahon to'la, sen g'ofilsan yoringdan,
May, mastmisan, yo shaydomi, namasan?!

ODAMZOD

Yotsa-tursa xayolindan chiqarmas,
Qaysi ishga moyil bo'lsa odamzod.
Hariblikning g'ami ko'nglin cho'ktirmas,
Ayol istab, soyil bo'lsa odamzod.

Gunohdan qo'rqmagan ro'yi siyodir,
Buning ma'lum kuni ro'zi jazodir,
Bu dunyo mulkinda sultondir, shohdir,
Qismatiga qoyil bo'lsa odamzod.

Har kishikim, so'z-ma'niga tushmondir,
Bir dardlidir, darmon unga dushmandir,
Qiyomat kun hamma ishi pushmondir,
Haq ishiga kohil bo'lsa odamzod.

Iqbollining qilgan ishi o'ng kelar,
Dunyo yuzi qo'lga kirsas, teng ko'rar,
Johillikda kechgan ishlar tang qilar,
Qirqdan oshib, oyil bo'lsa odamzod.

Fikr ayla jahonning rohin, ravishin,
E'tibor etmagil dunyo turushin,
Maxtumquli, yaxshi ko'rmagay ishin,
Qirqidani so'ng johil bo'lsa odamzod.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

FONIY DUNIYOGA INONMANG

Xarning ishi xardir, do'stlar,
Ming maqtasang, otcha bo'lmas.
Bad aslga amal tegsa,
Biling, asl zotcha bo'lmas.

Foniy dunyoga inonmang,
Oltin-kumushga quvonmang,
Ko'ngilsizga ko'ngil bermang,
Bir tuqqan zuryodcha bo'lmas.

Ko'p yo'llarni ko'rsa ko'zing,
Har ma'nidan bilsang o'zing,
Bir nodonga aytgan so'zing
Esib ketgan bodcha bo'lmas.

Boshing yostiqqa yetganda,
Sabr-u qaror bo'lmas senda,
Kuching-quvvating ketganda,
O'g'il-qizing yotcha bo'lmas.

Maxtumduli, ajab chog'lar,
Kimdir kular, kimdir yig'lar,
Turli meva bergan bog'lar
Sovrilar, Jannatcha bo'lmas!

Mirzo Kenjabek tarjimasi

EY OG'ALAR, YIG'LARMAN, KELDI, KECHDI ZAMONA

Ey og'alar, yig'larman, keldi, kechdi zamona,
Yaxshi qadri bilinmay, tegdi davr yomona,
Yomon oldi jahonni, kelmas tili iymona,
Ko'p faqirlar yig'lashib, kelar undan omona,
Istagi bor, oz vaqtdan yaxshi bo'lsa zamona.
Ne safoli kun ko'rdik, teng-to'sh bilan
bosh qo'shmon,
Boshing qaro, bilmading, na do'st bilding,
na dushmon,
Ey yoronlar, sud etmas, endi etsang ming
pushmon,
Dunyo-siga talashmam, o'g'il-qizga bulashmon,
Ne huzurli kun ko'rdik, bo'lib ketsak devona.
Tushmagin xom xayola: "Dunyo kelgan
o'lmaslar",
Kelgan kechar dunyodan, biri omon qolmaslar,
Jonlar chekib chaqirsang, to'g'ri yo'lga
kelmaslar,
Har ne bo'lsa, yutarlar, halol-harom bilmaslar,
Derlar: Haqdir Muhammad, bo'ysunamiz
Qur'ona.
Davron, nechuk davronsan, g'arib yig'lar,
el tinmas,
Zulmi ortar zolimning, hech ko'ngilga rahm
inmas,
Jahonni yoqdi-ketdi, yomonning o'ti so'nmas,

Bir Muhammad hurmati, yer yorilmas, ko'k
inmas,
Charx quvonar bu ishga, bo'lmas oxirzamona.
G'ofil qoldim, yoronlar, o'z-o'zimdand,
rishtim yo'q,
Haqdan Qayri hech yerda panohim yo'q,
pushtim yo'q,
Faqr bahriga kirdim, yelkanim yo'q,
kishtim yo'q,
Maxtumquli, men bundan chiqadigan
dashtim yo'q,
Qo'lim bersam, tutgan yo'q, tushdim tubsiz
ummona.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

KO'NGUL

Bilmasam hech, qaysi dardning mubtalosidir
ko'ngul,
Yo Rab, ul bir benavoning ko'p havosidir ko'ngul.

Ishq daryodir, tubi yo'q, hijron bir o't – o'chmagay,
Ishqqa mayl etgan bu o'tlarga yonosidir, ko'ngul.

Bilmagan otmish o'zin ishq o'tiga parvonadek,
Endi bilmas chorasinkim, ne qilosidir, ko'ngul.

Isoning dami muhol, Luqmon u yerda gung-u lol,
Yo Rab, ul dardning muhol ish davosidir, ko'ngul.

Garchi ishqning dardidir, devonayi jon ofati,
Oshno ahli bu g'amni doim egosidir, ko'ngul.

Necha mahram benavolar topdilar andin navo,
Man edan andan meni, boqdim siyosidir, ko'ngul.

Yig'labon, Maxtumquli, dargohga arzing aytaver,
Ne uchun, ko'p yig'lagan bir kun kulosidir, ko'ngul.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

YUZIM YUVSAM YOSHLAR BILAN

Ko'ngil aytar: xalqdan qolib,
Kezsam tog'lar, toshlar bilan.
Yozig'imni yodga olib,
Yuzim yuvsam yoshlar bilan.

Har kim, ko'rsam, bir peshada,
Mening ko'nglim andishada.
Ko'hisor ichra ko'chada
O'tirsam og'ochlar bilan.

Qari dunyo ol ichinda,
Odamzod xayol ichinda,
Jahon qol-maqol ichinda,
Har kim yuz taloshlar bilan.

Allohning ishqinda mastlar,
Bas kelolmas zabardastlar,
Ko'ngil parvoz etar, do'stlar,
Tinmas yuz ilojlar bilan.

Ko'p ko'ylar bilan o'tirdim,
Bilmadim, ne ish bitirdim,
Gumroh bo'lib, yo'l yitirdim,
O'tirdim bevoshlar bilan.

Bekor qo'yma umr taxtin,
Uyg'otsak uxlagan baxtin,
Duo qilib sahar vaqti,
Nolish qilsam qushlar bilan.

Maxtumquli, tavfiq olsam,
Bir pir topsam, qulluq qilsam,
Ko'ngil aytar: yo'ldosh bo'lsam,
Dam chekkan darvishlar bilan.

QANOTIM YO'Q, UCHA BILMAM, NAYLAYIN

Ko'ngil istar, kezsam dunyo-olamni,
Qanotim yo'q, ucha bilmam, naylayin!
O'qirmen, ko'rarmen "Favzul-kalom"ni,
Ma'nosini socha bilmam, naylayin!

Ko'plar unda g'avvos bo'lib suzarlar,
Menga zohir, xalqdan pinhon kezarlar,
Gul bodada gulgun sharob ezarlar,
Qo'l uzatib, icha bilmam, naylayin!

O'y dashtidan sharob isin no'sh qildim,
Ketdi aqlim, o'zim bilmay, jo'sh qildim,
Sarmast bo'ldim, darsiz ko'shkka duch
bo'ldim,
Ruxsat bo'lmay, ocha bilmam, naylayin!

Yetti yo'lim, tog' qaysidir, tuz qaysi,
Bilmas ko'nglim, ma'no qaysi, so'z qaysi,
Fahm aylamam, yo'l qaysidir, iz qaysi,
Umid uzib, qocha bilmam, naylayin!

Maxtumquli, bu dunyoning hammasin,
Yig'ib, tugib, qo'lga berdim nomasin.
Fikr daryosiga aqlim kemasin –
Botirganman, kecha bilmam, naylayin!

Mirzo Kenjabek tarjimasi

HAR YONA

Yorsizlikdan yomon ish yo'q,
Ko'z solib kezsam har yona,
Yo Yaratgan, bir yor bergil,
Ko'p mashaqqat tegdi jona.

Bir yor bergil, etli-qonli,
Ko'ngli keng, ko'ksi maydonli,
Dil bilan aql-u kamoli,
Yuzi ham bo'lsin ko'rkona.

Xudo bilmasga duch etma,
Qadrsizga yo'ldosh etma,
Til bilmas, balo, jo'sh etma,
Sado, til bo'lsin – turkona.

Karaming keng, banda g'ofil,
Deyarsan: «Duo qil, qo'l kergil»,
Ne bersang, tezroq bergil,
E'tibor yo'qdir bu jona.

Bo'yi uzun, past bo'lmasin,
Hatdan osha mast bo'lmasin,
Aqlsiz, nokas bo'lmasin,
Turk bo'lsin, so'zlari dona.

Yaxshi mudom qo'lga kelmas,
Nodon xo'pning qadrin bilmas,
So'qqaboshga miqdor bo'lmas,
Do'nsang hukm-u Sulaymona.

Darveshlarga yo'lsizlikni,
Yigitlarga molsizlikni,
Iloho, ayolsizlikni,
Ko'rgizma hech musulmona.

Maxtumquli, kuysam, pishsam,
Inonmaslar o'tga tushsam,
Havasim bor, bir qiz quchsam,
Desam so'zimni arkona.

Maqsud Asror tarjimasi

BO'LSAM IYMON ICHINDA

Fikr qildim yer-ko'kni
Beaql jon ichinda.
Ko'rdim, jon ham "Alloh!" der,
Et, tomir, qon ichinda.

Ketar yo'ling bilmasang,
To'g'ri yo'lga kelmasang,
Haqni yodga olmasang,
Qolding armon ichinda.

Yerdan chiqqan nabotlar,
Qizil gullar, ko'k o'tlar,
G'ofil odam, bu zotlar
Bari farmon ichinda.

Nafsing aytar: "Jo'sh bo'lsam,
To'kinlikka duch bo'lsam,
Yesam-ichsam, xush bo'lsam,
Yotsam alvon ichinda".

Ko'ngil, sen bir bozorsan,
Har ishga bir yonarsan,
Tursam deya kezarsan,
Jurm-u isyon ichinda.

Yoyilar qanot-parlar,
Xo'b ochilar daftarlar,
To'da-to'da kaptarlar,
"Huv!" der xirmon ichinda.

Bulbul aytar: "Kichikman,
Bahorga ko'p intiqman,
Men gulzorga oshiqman,
Bog'-u bo'ston ichinda".

Oshiq aytar: "Illalloh!"
Qalmoch: "Alhamdulilloh!"
Laylak der: "Qul huvalloh!"
Hannon-Mannon ichinda.

Yorqanot der: "Yo, Mavlo,
Solding meni bu yo'lga,
Berma Oy, Kunga, yelga,
Saqla pinhon ichinda!"

Anqo aytar: "Yo'lchiman",
Hudhud aytar: "Elchiman,
Sulaymonga sovchiman,
Yolg'on jahon ichinda".

Bo'zto'rg'aydir hayrona,
Hayron boqib har yona,
Zanbur chiqib sayrona,
Kezar davron ichinda.

Turna aytar: "Ucharman,
Bag'dod suvin icharman,
Qish Hindiston ko'charman,
Lolazoron ichinda".

Boyqush aytar: "Dardim bor,
Tasbihim bor, virdim bor,
Vayronada yurtim bor,
Zor-u giryon ichinda".

Haqqush aytar: "Faqirman,
Qullug'umga haqirman,
Haq yodini o'qurman
Sham-shabiston ichinda".

Musicha der: "Ketarman,
Keldim, bildim – o'tarman,
Uch og'ochni chotarman,
Guzlab vayron ichinda".

Lochin aytar: "Hushimdan,
Mast bo'ldim o'z jo'shimdan,
Qoldim, Tangri, ishimdan,
Bandi zindon ichinda".

Turoch tili sanoda,
O'rdak tili duoda,
G'oz qag'illar havoda,
Ko'zi ummon ichinda.

Qumrilar ovoz bilan,
Tovus ishi noz bilan,
Qagnus qushi soz bilan,
Shul Hindiston ichinda.

To'ti qushlar rozlashib,
Haq amrini ko'zlashib,
Odam tilin so'zlashib,
Kezar inson ichinda.

To'rg'ay hazor uyam der,
Ajoyib, xush Egam der,
Do'zax o'ti harom, der,
Oxirzamon ichinda.

Bilmas falakning farjin,
Yeldir, tutmish ko'k burchin,
Bir to'p kaptar-guvarchin,
"Huv!" der xirmon ichinda.

Kiyik aytar: "Yig'larman,
Haqqa sidqim bog'larman,
Bolam deya bo'zlarman,
Yuragim qon ichinda".

Bo'ri aytar: "Uzarman,
Qaydan qilsam guzar man,
Rizqim izlab kezarman,
Cho'l-biyobon ichinda".

Ot aytar: "Aslim zo'rdir,
Buncha qimmatim bordir,
Ustimga mingan erdir,
Tog'-u yobon ichinda".

Yobi aytar: "Men ganda,
Ustimga mingan banda,
Azobim ko'pdir kunda,
Xizmat-imkon ichinda".

Eshak aytar: "Aslim tosh,
Xizmat bilan bag'rim bo'sh,
Somon topsam, ko'nglim xo'sh,
Bul qahraton ichinda".

Sigir aytar: "Men boshdim,
Yetmas ilojim-kushtim,
Dumim o'ynatib qochdim,
Chibin-chirkon ichinda".

Tuya aytar: "O'tlarman,
O'tgan yerim yodlarman,
Mudom yurtga yo'rtarman,
Yantog', yobon ichinda".

Yetti yer bo'lmish bino,
Har zot o'qir bir sano,
O'tlar ham der: "Rabbano!",
Navro'z – boron ichinda.

Ko'ngil aytar gadoga,
Sahar tursam sadoga,
Nolish qilsam Xudoga,
Bo'lsam iymon ichinda.

Qiyomat kun qo'lingdan,
Xabar yetar holingdan,
Qaytgil yomon yo'lingdan,
Ko'rding Furqon ichinda.

Umidli bo'l Yusufdek,
Sabrli bo'l Ayyubdek,
Gar uchrasang Ya'qubdek
Dardga, Kan'on ichinda.

Nafsim aytar: "Xo'sh ayla,
Jomi jur'a jo'sh ayla,
Karamingga duch ayla,
Tongla devon ichinda!"

Maxtumquli, o'zingga
Boq, yosh keltir ko'zingga,
Ayb aylamang so'zimga,
Yor-u yoron ichinda!

Mirzo Kenjabek tarjimasi

YIQQANING QOLDI-KETDI

Bu dunyo bozigardir,
Bozisin chaldi-ketdi.
Gumroh etib nechani,
Yo'ldosh deb oldi-ketdi.

O'yla, fikr et har qachon,
Yuz qo'ngan bor, yuz ko'chgan,
Taxti osmondan kechgan
Sulaymon o'ldi-ketdi.

Yo, muruvvatli shohim,
Umidim, qiblagohim,
Shuncha yashab Ibrohim,
Nimani oldi-ketdi?

Jigarin dog'lay-dog'lay,
Zunnorin bog'lay-bog'lay,
Nechalar yig'lay-yig'lay,
Nechalar kuldi-ketdi.

Nechalar gulga do'ndi,
Gul yonib, kulga do'ndi,
Nechalar gilga do'ndi,
Nechalar so'ldi-ketdi.

Qolarsan go'rda bog'li,
Ma'lum bir yurtida bog'li,
Behuda, odam o'g'li,
Yiqqaning qoldi-ketdi.

Laqmalik bilan o'zim,
Bilmadim aytgan so'zim,
Maxtumquli der: "Ko'zim
Qon yoshga to'ldi-ketdi".

BU FONIY JAHONGA KO'NGIL BERGANLAR

Bu foniyl jahonga ko'ngil berganlar
Ishin barbod aylab, o'tib boradir.
Qarang, Qur'on ochib, talay nodonlar
Iqbolni bir pulga sotib boradir.

Jafosi ko'p, foniyl, bu yolg'on jahon,
Mard ko'nglida tutar bo'ldi ul makon,
Iso eslab, Luqmon qilmas dard ehson,
Ko'z yumib, tush kabi o'tib boradir.

Kimlar bu jahonda bemalol yotmish,
Kimlar osmon uchib, kim loyga botmish,
Kimlardir molini baqoga otmish,
Kimlar hirsil dunyo tutib boradir.

G'avg'odan tinmadi qanchaning boshi,
Kimi yoqar bo'ldi padar, qardoshin,
Kimsalar har joyda tayyorlab oshin,
Kimsalar dong qotib yotib boradir.

Kimlar toj-u taxtda farmon jo'natib,
Kimlar saman minib, surar sakratib,
Kimlar padarini, elni xor etib,
Gunoh zindoniga botib boradir.

Kimsalarning chiqmas aylagan zori,
Kimarning bog'inda bitmish anori,
Kimarning tutashib jonida nori,
Xor-tikan taniga botib boradir.

Kimlar doim surar bo'ldi davronni,
O'zin bilmas, kim unutar jahonni,
Kimsalarning doim do'zax makoni,
Kimlardir behishtga yetib boradir.

Kimsalar bosh qo'shar ajab jononga,
Kimsalar zan istab, azoblar jonga,
Kimsalar ko'z tutib har ganji konga,
Din-u iymonini sotib boradir.

Kimlargadir bermas ul ikki ko'zni,
Kimsa eplay olmas, so'zlasa so'zni,
Kimsalarning ajab ekandir yuzi,
Kimlardir ro'yini o'rtib boradir.

Kimlar, alam bilan o'tibdir soli,
Kimlarni band etmish go'zal xayoli,
Kimlardir umrinda totmaydi bolni,
Kimlar zahar-zaqqum yutib boradir.

Kimsalar Haq demas, g'alatga do'nar,
Kimsalar uchar-u, kimsalar qo'nar,
Nechalarning farzand-zuryodi unar,
Qanchalar befarzand o'tib boradir.

Kimlar bu dunyoda iqbol otmishdir,
Kimdir tutgan niyatiga yetmishdir,
Kimlar Haqni chorlab, yig'lab yotmishdir,
Bu dunyoda har kim yo'rtib boradir.

Kimlar ojiz jonni mol deya yoqib,
Kimlar ketmish vatanini tark etib,
Kimlar elni, din-iymonni unutib,
Kimlar uni qoim tutib boradir.

Maxtumquli, kimsa dashtdadir sarbon,
Kimsa aylar bo'ldi bir zolim farmon,
Kimlar bu dunyodan aylabon armon,
Kimlar xandon bo'lib, o'tib boradir.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

DARDIMNING BORIN SO'YLAYIN!..

Tirik dushmanim, naylayin,
Qari falak g'olib tushdi.
Dardimning borin so'ylayin,
Tepa sochim bir dam uchdi.

Ayirdi ko'zda nurimdan,
Bog'da olma, anorimdan,
Mengli degan ul yorimdan,
Yonib yurak, qaynab toshdi.

Chiqmas bo'ldi suhbat-sozim,
Eshitsa Alloh ovozim,
Ko'rinmas bo'ldi yulduzim,
Oyim botdi, kunim oshdi.

Zahardir berilgan oshlar,
Bor, so'ra, ketdi qardoshlar,
Tarqab ko'ngildosh, sirdoshlar,
Eron, Turon, Afg'on oshdi.

Yot bo'ldi Islomning yo'li,
Hech kimning yo'q o'y-xayoli,
Yolg'iz qolgan Maxtumduli,
Bas aylagil, aqling shoshdi!..

Mirzo Kenjabek tarjimai

NODON FALAK, AMON-AMON!..

Beklarimiz qilar kengashni,
Nodon falak, amon-amon!
Boshga qo'yarsen tashvishni,
Nodon falak, amon-amon!

Davlat qushi osmon keldi,
Haq siyladi, nazar soldi,
Oy-Kunlar ko'rib uyaldi,
Nodon falak, amon-amon!

Yaxshilar kengashni tutgan,
Falakni keyinga otgan,
Zindon ichra g'ofil yotgan,
Nodon falak, amon-amon!

Ancha jabr qilar bo'lding,
Omonatni olar bo'lding,
Choh-gardishga solar bo'lding,
Nodon falak, amon-amon!

Nomardlar yo'lbars bo'libdir,
Yil-kunimga hars bo'libdir,
Zanon bari bars bo'libdir,
Nodon falak, amon-amon!

Ko'p chekibman jabr-u jafong,
Ro'yn ko'rmamisham safong,
Dasting tutdim, ajab turfang,
Nodon falak, amon-amon!

Maxtumquli aytar: "Amon,
Yaqin keldi oxir zamon,
Tog' boshinda hijron tumon,
Nodon falak, amon-amon!"

Mirzo Kenjabek tarjimasi

KO'NGLIM ICHRA KELDI BIR NECHA MISOL

Uchradim Ilyosga, Xizr o'ldi visol,
Ko'nglim ichra keldi bir necha misol.

Qo'l ko'tardim, turdim nazr-u niyozga,
Dedim: "Ruxsat bo'lsa, aytayin savol".

Dedim: "Nedir bu dunyoning borligi?",
Dedi: "Yotsang tushdir, turganda-xayol".

Dedim: "Yo, Rab, dunyo nega o'xshaydir?",
Dedi: "Qari kampir, yuzida yo'q xol".

Dedim: "Nedir mulki jahon sevgisi?",
Dedi: "Dardisardir, bo'yningga vabol".

Dedim: "Dunyo uchun nadir bahs-u jang?",
"Behuda bug'z etmoq, bekor qol-maqol".

Dedim: "Ahli zamon nega band o'lmish?",
"O'g'il-qiz suymoqqa, jam' etmoqqa mol".

Dedim: "Bu sevgidan, moldan ne hosil?",
"Yig'mog'i qayg'udir, ketmog'i malol".

Dedimki: "Zulm ahli qanday zumradir?",
Dedi: "It va bo'ri, mushuk va shoqol".

Dedim: "Andan nafsim necha ram bo'lur?",
Dediki: "Bir qilmoq bilan go'shimol".

Dedim: "Banda jahdi boshga yetarmi?",
Dedi: "Yetmas, istamasa Zul-jalol".

Dedim: "Yo, Rab, kadxudolik qandaydir?",
Dedi: "Yoshga – ishrat, qayg'u – kalonsol".

Maxtumquli so'zi durdir bilganga,
Boshda hushing bo'lsa, so'zga quloq sol!

Mirzo Kenjabek tarjimasi

UL NE ODAMZODDIR, BIR OT MINARLAR?..

Ne o'n besh ayoldir, ortmas farzandi,
Ul o'n besh ayolning uchi avloddan.
Uchi egiz, o'n to'rt erur payvandi,
Ul na, jimo aylar, na, chiqar yotdan?

Ul ne xalqdir, ko'k-falakka qo'narlar,
Gohi tushib, yer yuzinda tinarlar?
Ul ne odamzoddir, bir ot minarlar -
Uzangisi suvdan, jilovi boddan?

Mudom sayron kezar ul to'rt teng-u to'sh,
Bo'lar undan jumla olam yuzi xush,
Ul to'rtning biridir mudom sabzapo'sh,
Kallasi muzdandir, oyog'i o'tdan?

Ul kimdir, yalong'och, g'arib o'tirmish,
Ovozsiz olamga so'zin aytarmish,
Og'zin ochib, o'zin ya'sga botirmish? -
So'rasang, xabar bor senga har zotdan.

Maxtumduli, solma elga ovoza,
Bular ayon turgan narsadir ko'z-a,
Oqil urning fahmi yetar bu so'z-a,
Hojat ermas, borib so'rmoq ustoddan.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

YIG'LAMASDAN, KULGAN BORMI?..

Ey yoronlar, musulmonlar,
Yig'lamasdan, kulgan bormi?
Yolg'onchi – foniyl dunyoda
Ketgach, qaytib kelgan bormi?

Falak, kimlarni shod etding,
Kimni g'amdan ozod etding,
Bir nechalarni mot etding,
Sendan rozi bo'lgan bormi?

Kimdir vafo tuxmin ekar,
Kimdir ajal zaxmin chekar,
Kimni g'amdan ozod etar,
Sarg'aymasdan so'lgan bormi?

Bildim bu dunyo chog'ligin,
G'am-g'aflatda turmoqligin,
Xasta bo'lmasdan, Sog'ligin
G'animatin bilgan bormi?

Bu dunyo ikki bo'lakdir,
Biri qaro, bir oqdir,
Manzil ikki, yo'l yiroqdir,
Uning fikrin qilgan bormi?

Maxtumquli, kellar, kechar,
Bu guzarda qo'ngan ko'char,
Yigitlik chirog'i o'char,
Bul so'zimda yolg'on bormi?..

KO'RDINGMI?

Nur taratar qora zulmat tunida –
Mening sohibjamolimni ko'rdingmi?
Bahor ayyomida – hayhot kunida,
Mening sohibjamolimni ko'rdingmi?!

Anqosifat turib: «Huv!» deb qalqqan qush,
Kechalar tirikdir, kunduzi behush,
Navoiy – jandali – egni xirqapo'sh,
Mening sohibjamolimni ko'rdingmi?!

Qon etibdir, falak, bag'rim firoqda,
Elmudom kezarman yor deb so'roqda,
Ka'ba atrofida, Shomda, Iroqda,
Mening sohibjamolimni ko'rdingmi?!

Rumda yo Qipchoqda, Chinda-Mochinda,
Zamoil o'rnida, Arshning ichida,
Iqlim tegrasida, falak burjida,
Mening sohibjamolimni ko'rdingmi?!

Oshiqlar ohida, Gulzum davrida,
Qubbatil islomda, Jayhun bahrida,
Sidro sahrosida, Iso shahrida,
Mening sohibjamolimni ko'rdingmi?!

Hazrat Ali soldi olamga dovi,
Qofdan Ka'ba tushdi hazratning chovi,
Yo iqlim egasi Ahmad Yassaviy,
Mening sohibjamolimni ko'rdingmi?!

Maskan tutmish Qora dengiz burnida,
Alining mulkida, Iso o'rnida,
Yerning orqasida, ko'kning qornida,
Mening sohibjamolimni ko'rdingmi?!

Maxtumquli tortar yorning g'amini,
Kezib, topa bilmas ro'yi zaminni,
Yo, oti Jabroil – Haqning amini,
Mening sohibjamolimni ko'rdingmi?!

Maqsud Asror tarjimasi

MAKKADAN CHIQDI BIR GO'ZAL

Makkadan chiqdi bir go'zal,
Madinaga ravon bo'ldi.
Ko'rgan toj etdi sariga,
Ko'rmagan bag'ri qon bo'ldi.

Haqdan unga indi Kalom,
Oti – Shamchirog'ul-Islom,
Mute bo'ldi jumla olam,
Shunday sohibzamon bo'ldi!

Do'stga yetdi bora-bora,
Yetti ko'kni yora-yora,
Kimki munkirdir ul yora,
Kofirdir, begumon bo'ldi.

Qo'l ko'tarib, Rasul yig'lar,
Qaqshadi g'unchalar, bog'lar,
Badr urushinda tog'lar
Yetti oylab tumon bo'ldi.

Saf qurdi botir jangchilar,
Savashga chiqdi zanjilar,
Qonga botdi uzangilar,
Alining dasti qon bo'ldi.

Muqotil etmadi tashvish,
Ali bilan soldi do'vush,
Tuproq, temir, po'lat, kumush
Qal'alari vayron bo'ldi.

Maxtumduli, Rumistonga,
Chaldi qilich, Hindistonga
Badaxshon-u Turkistonga,
Yetti iqlimga xon bo'ldi.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

MEN ANDA QULING BO'LDIM

Yo'qdan barga keltiring, men anda
quling bo'ldim,
"Alastu bi Rabbikum?" deganda quling bo'ldim,
Iroda diyorinda, adamda quling bo'ldim,
Gar foni-yu gar boqiy – har qanda
quling bo'ldim,
Mushti xokka jon berding, bir zinda
quling bo'ldim,
Jonni tandan ayirsang, bir murda quling
bo'ldim,
Har hafta, har soatda, har damda quling
bo'ldim,
Har yilda-yu har oyda, har kunda quling
bo'ldim,
Gar ishrat bila yurdim, gar g'amda, quling
bo'ldim,
Xudoyo, men ne osiy, sharmanda quling
bo'ldim!
Ushbu dorul-fanoda yo'qdir manimday badkor,
Bari Senga ayondir, ne hojat qilmoq izhor,
Yaxshidan yiroq qolib, yomon bilan bo'ldim yor,
Bormi gunoh dardiga, yo Rab, menday giriftor,
Bu jurm ila kelibman, dargohingga, yo g'affor,
Yuzim yo'qdir aytarga holimni men sharmisor,
Sen bo'lmasang nigohdor, kimdir manga
madadkor? –
Saningday g'afforim bor, jahonda ne g'amim bor,
Yuragimda ne orim, ne ko'nglim ichra qaror,
Xudoyo, men ne osiy, sharmanda quling bo'ldim!

Go'yoki men sarbonmen, karvon izin yitirgan,
O'ng-u so'lim bilmayin, yo'l ustinda o'tirgan,
Yo Rab, meni, bormikin, bir manzilga yetirgan,
Boshim yo'linda ko'rsin bu ishlarni bitirgan,
Men ermasmen Xojamga qulluq bajo ketirgan,
O'zi erur bandani uyg'otgan-u yotirgan,
Shinovarlig' bilmasmen, teran daryo botirgan,
Yo Rab, tanib aytgaymu bir kanorda o'tirgan,
Yo'qmish menday jahonda umrin g'ofil o'turgan,
Xudoyo, men ne osiy, sharmanda quling bo'ldim!

Dunyo qayg'usi birla bo'ldi qaro bag'rim qon,
Oxiratni unutdim, yeldim, yugurdim har yon,
Bir dardga duchormanki, siynamda erur pinhon,
Topilgaymu so'ratsam, yo Rab, bu dardga
darmon,
Bilgan davosin etdi har bandayi musulmon,
Bildim, qilmas ilojin yuz yil urinsa Luqmon,
Tilim bormas tilakka, ko'ngil yuz ming parishon,
Lutf aylagin, yo Subhon, hasrat bila bordi jon,
Barcha mushkul ishlarim Sen O'zing ayla oson,
Xudoyo, men ne osiy, sharmanda quling bo'ldim!

Maxtumquli, xatodan g'ayri qo'ldan ish kelmas,
Cho'mdim gunoh chashmiga, yurak qaynab
jo'sh kelmas,
Xayr yiroq xayoldan, sharr ko'nglimdan tash
kelmas,
Masti dunyo bo'libman, aql ketar, hush kelmas,
Qo'rqarman, ul dargohga zori qilsam,
xush kelmas,

Bag'rim andoq qiymadir, uhdasindan tosh
kelmas,
Toshdan batar qotibmen, ko'zlarimdan yosh
kelmas,
Ijobat nishoniga niyoz o'qim duch kelmas,
Ixlos bilan tilangan dargohingdan bo'sh kelmas,
Xudoyo, men ne osiy, sharmanda quling bo'ldim!

Mirzo Kenjabek tarjimasi

HAYRONDA QO'YMAGIL, YO ZULJALOLIM!..

Yo yaratgan Qodir, qudratli Jabbor,
Armonda qo'ymagil, yo Zuljalolim!
Nafsimning ra'yinda, karamli G'affor,
Farmonda qo'ymagil, yo Zuljalolim!

Tanim dardli qilma, o'zimni Halloj,
Ko'nglim keng et, qo'yma och-u yalang'och,
Zolimga duch etma, nomardga muhtoj,
Hammonda qo'ymagin, yo Zuljalolim!

Saqlagil qayg'udan, g'amdan, mehnatdan,
Xoli qilma dunyolikdan, davlatdan,
Noumid etma shafosatdan, rahmatdan,
Darmonda qo'ymagil, yo Zuljalolim!

Ayo Qodir, Sendan qudratli kim bor,
Karaming kuchlidir, gunohim bisyor,
Bir zolim qo'linda aylab giriftor,
Hayronda qo'ymagil, yo Zuljalolim!

Maxtumduli, sharr ham bo'lsa shonimda,
Xayr-a qaytar, armon qo'yma jonimda,
Avval-oxir, do'st-dushmanning yoninda
Sharmanda qo'ymagil, yo Zuljalolim!

Mirzo Kenjabek tarjimasi

EGAM, SEN LUTF ETIB, QUTQARGIL UN DAN

Jalil-ey, Jabbor-ey, O'zing bilarsan,
Jahon ichra jurmim chiqardim chandon.
Bandaman, ne qilsang, O'zing qilarsan,
Gunohim kuch olib, bosdi kun-kundan.

Dargohingdan darmon tilanay necha,
Uzun umrim sa'yin sarf etdim hecha,
Yuk og'ir, yo'l yiroq, qorong'u kecha,
Jon ham javlon urar chiqmoqqa tandan.
Rohrav edim, monda bo'lib o'tirdim,
Karamingga sig'inib, panoh o'tindim,
Yo'ldoshim yo'qotdim, yo'lim yitirdim,
Nafs insofdan ketdi, shum shayton - dindan.

Hosilim isyondir gandaligimdan,
O'lim oson erur zindaligimdan,
Sharmanda-osiymen bandaligimdan,
Senga loyiq amal kelmadi mendan.
Hasrat bilan kechdim, hayronda qoldim,
Dargohing daldadir, sig'inib keldim,
Nafs ila shaytonning poymoli bo'ldim,
Egam, Sen lutf etib, qutqargin undan.

Ixlosimni sof qil, yolg'onim yo'q et,
Tilimni daroz qil, yuzimni oq et,
Xatardan hifz ayla, haromdan pok et,
Tavfiqing yor aylab, tavba ber chindan.
Maxtumquli, oshnoliq ber ishq ila,
Siynamga sir bila, ko'zga ashk ila,
A'molim anglasam, qoldim mushkila,
Joyim yo'q, ayrilib bororga Sendan.

MAXTUMQULI BILAN ZUNUBIY AYTISHUVI

Maxtumduli:

– Ul ne gavhar, bo'lsin aning bayoni,
Yo muallim, bizga shundan xabar ber!
Ne sandiqdir aning manzil-makoni,
Ustod bo'lsang, bizga shundan xabar ber!

Zunubiy:

– Iymon gavhar, shuldir aning bayoni,
Ustod desang, bizdan xabar shundaydir.
Ko'ngil sandig'idir manzil-makoni,
Bizni ustod bilsang, xabar shundaydir.

– Ne tovuşdir, aning bo'lsin bayoni,
Qaysi manzil erdi aning makoni,
Ul ne ustod erur, nedir do'koni,
Ustod bo'lsang, bizga shundan xabar ber!

– Rasul nuri – tovuş, bo'ldi bayoni,
Shajaratul-yaqiyin erdi makoni.
Qodir Alloh – ustod, qudrat – do'koni,
Bizni ustod bilsang, xabar shundaydir.

– Necha ayyom o'shal manzilda bo'ldi?
Fahm aylabon so'zla, necha ish qildi?
Besh vaqt namoz asli ne beshdan keldi?
Ustod bo'lsang, bizga shundan xabar ber!

– Yetmish ming yil o'shal manzilda qoldi,
“Mir'ot al-Hayga” ul bir nazar soldi,
O'z suratin ko'rib, besh sajda qildi,
Bizni ustod bilsang, xabar shundaydir.

– Necha ma'bud bir Ma'buddan bosildi?
Qaysi isbot bo'ldi, qaysi "Lo" bo'ldi?
Islom dini nedan quvvatli keldi?
Ustod bo'lsang, bizga shundan xabar ber!

– "La ilaha illalloh" deb bitildi,
Uch yuz oltmishta but Ka'bada o'ldi.
Islom dini so'ngra quvvatli keldi,
Bizni ustod bilsang, xabar shundaydir.

– Ul ne daryo, kirgan chiqmagay zinhor?
Ne manzardir, Haqning nazar-nuri bor?
Fahmi shumor ila qilib ixtiyor,
Ustod bo'lsang, bizga shundan xabar ber!

– Ont – bir daryo, kirsas chiqmas har banda,
Nazargoh bor har mo'minning ko'nglida,
Uch yuz oltmish nazar aylar Haq kunda,
Bizni ustod bilsang, xabar shundaydir.

– Ul ne bog'dir, anda meva topilmas?
Ne bulutdir, aning boroni bo'lmas?
Ne zulmatdir, qamar shu'lasin solmas?
Ustod bo'lsang, shundan bizga xabar ber!

– Amalsiz olimlar – bog'dir samarsiz,
Yog'mas bulut – osiylardir xabarsiz,
Kuffor ahli bir zulmatdir, qamarsiz,
Bizni ustod bilsang, xabar shundaydir.

– Ne yerdan qildi Haq Odamning boshin?
Ne manzil xokidan ayladi tishin?
Ne yerdan ayladi bu ko'ngil xushin?
Ustod bo'lsang, bizga shundan xabar ber!

– Baytul Muqaddasdan qildi boshini,
Kavsar tuprog'idan qildi tishini,
Firdavsning xokidan – ko'ngil xushini,
Bizni ustod bilsang, xabar shundadir.

– Oyoqlarni bir-bir ayon aylagil,
Suyaklarni bir-bir bayon aylagil,
Chashmi ne yerdandir, bayonin degil,
Ustod bo'lsang, bizga shundan xabar ber!

– Oyoqlarin Hindistondan ayladi,
Suyaklarin Dog'istondan ayladi,
Chashmin Havzi ul bo'stondan ayladi,
Bizni ustod bilsang, xabar shundaydir.

– Muborak jamoli, ayt, nedan bo'ldi?
Qo'llarining xokin ne yerdan oldi?
Bayon ayla, tilin ne yerdan qildi?
Ustod bo'lsang, bizga shundan xabar ber!

– Jannat tuprog'idan qildi jamolin,
O'ng qo'lin Ka'badan, Forsdan chap qo'lin,
Toif tuprog'idan ul shirin tilin,
Bizni ustod bilsang, xabar shundaydir.

– Ne huqqadir, ne barradir jihori?
Ne bulbuldir, ne ajdardir, ne bo'ri?
Ne cho'pondir, boqar laylu nahori?
Ustod bo'lsang, bizga shundan xabar ber!

– Ko'ngil huqqasinda barra iymondir,
Nafsing ajdarhodir, bo'ri shaytondir,
To'ating bulbuldir, aqling cho'pondir,
Bizni ustod bilsang, xabar shundaydir.

– Ne quyoshdir, hisobini qilaylik?
Necha yildir ko'zdan nihon, bilaylik?
Nechuk sirdir, sizdan xabar olaylik?
Maxtumquli aytar: shundan xabar ber!

– Rasul – quyosh, hisobini tutaylik,
Ming ikki yuz o'n bir yil deb bitaylik,
Ajral – ko'prik, kel, diydorga o'taylik,
Zunubiy der: bizdan xabar shundaydir.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

SEN JAHONGA TO'LUQSEN, JAHON SENDAN BEXABAR

Sensan oroyishi jon, bu jon Sendan bexabar,
Sen jahonga to'lug'sen, jahon Sendan bexabar.

Andisha daryosinda sirim safiynasini
Yuz tarafga suzdirdim, sayron Sendan bexabar

Gar desalar kufr o'lar: ashyo Sendan xolidir,
Manzil Sendan mustag'raq, makon Sendan
bexabar.

Zamin, osmon, g'arb-u sharq partavingda
gardondir,
Zamoniga Sen gardon, zamon Sendan bexabar.

Istar Seni dengizlar, to'lqinlanib shavqingdan,
Sen ular ichra ma'lum, ummon Sendan bexabar.

Zamin tilar osmonda, osmon tilar zaminda,
Bir-biriga gumonda, gumon Sendan bexabar.

Maxtumquli, ko'r endi, ashyolar ne ishdadir,
Yo'q emish bu ashyoda, hamon Sendan bexabar.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

RASUL SO'ZI BIR-BIR KELDI, YORONLAR!

Zamon oxir bo'ldi, alhazar aylang,
Rasul so'zi bir-bir keldi, yoronlar.
Qolmadi adolat bek-u xonlarda,
Yurtda zulm-u sitam to'ldi, yoronlar.

Olimlar ilmiga amal etmadi,
Qur'on o'qib, ma'nosiga yetmadi,
Elga aytib, o'zi birin tutmadi,
Eldan pinhon gunoh qildi, yoronlar.

Qozilar hukmini riyo ayladi,
Rishvat olib, yuzin qaro ayladi,
O'zining joniga balo ayladi –
Go'rga ilon-chayon to'ldi, yoronlar.

Bir necha gumrohlar iymon aytdilar,
Iymonini qo'y-qo'ziga sotdilar,
Bo'yni yo'g'onlarni murid tutdilar,
Yolg'on so'z iymonin oldi, yoronlar.

Bir necha kofirlar tarozi tortar,
Nafsining izinda it kabi yo'rtar,
Ortiq aylab, o'tga jonlarin otar,
"Vayl" degan chohda qoldi, yoronlar.

“Vayl” degan bu choh do‘zax ostinda,
Na’ra tortar tarozibon qastinda,
Ochilar eshigi do‘zax ustinda,
Taroziyon holin bildi, yoronlar.

Bechoradir sudxo‘r, bir necha ahmaq,
Ul ish bilan bo‘lar kofiri mutlaq,
Go‘rindan o‘t chiqar, nechog‘li bu haq,
Sudxo‘r zamonasi keldi, yoronlar.

Tavba qil, Firog‘iy, oxirzamondir,
Bu ishlar har kimda bo‘lsa, yomondir,
Iymonli qul ikki dunyo omondir,
Gul ochilib, chaman so‘ldi, yoronlar.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

MUHTOJ AYLAMA

Qodir Jabbor, sendan tilagim ko'pdir,
Sen meni nomardga muhtoj aylama.
Xazinangdan bergil, mening rizqimni,
Bandangni bandangga muhtoj aylama.

Adashtirma, to'g'ri yo'lim egriga,
Egrini tenglama, hargiz to'g'riga,
Kishi moli nasib etmas o'g'riga,
Halolni haromga muhtoj aylama.

Nomard ko'prigidan o'lsam, o'tmasman,
Karvon bo'lsam, halol ishdan qaytmasman,
Qo'lidan bir kosa sharob ichmasman,
O'ng qo'lni chap qo'lga muhtoj aylama.

Yaxshi niyat, sendan tilagim ko'pdir,
Achchiq so'zlar tildan chiqqan bir o'qdir,
Tuqqanning tuqqanga bahosi yo'qdir,
Og'ani, iniga muhtoj aylama.

Maxtumquli, Haqdan tila, borini,
Tilar bo'lsang, tila, o'z imoningni,
Obod ayla, ikki ko'zim nurini,
O'ng ko'zim chap ko'zga muhtoj aylama.

Maqsud Asror tarjimasi

HECH KIM BILAN YO'LGA KETMADING, DUNYO!

Bir aybing bor, aytay sening yuzingga,
Hech kim bilan yo'lga ketmading, dunyo!
Oldin kelganlarga muhabbat etding,
So'nggi kelganlarga etmading, dunyo!

So'zla endi, kimni barqaror etding,
Necha kadxudoni xor-u zor etding,
Sulaymon taxtini tor-u mor etding,
Yusufni qul qilib, sotdirding, dunyo!

Naylading sultonni, o'ldirding xonni,
Shohi Kaykovusni, Rustam-u Zolni,
Devlarga hukm etgan Sulaymon qani? –
Ular bilan birga ketmading, dunyo!

Yigit kerak, maydon ichra tik bo'lar,
Yigitga o'q bilan yoylar otilar,
Bobo Umar ketdi, qayda qutular,
Uni quva-quva sen tutding, dunyo!

Maxtumduli, Sendan qo'rqar yuragim,
Haq yoninda qabul bo'lsin tilagim,
Hasan, Husayn, Arsh-u Kursi keragim,
Karbalo shahid sen etding, dunyo!

Mirzo Kenjabek tarjimasi

YOG'IYDIR, YOG'IY

Dunyo, dushman turar, g'ofil odamzod,
Mol bilan ovladi, yog'iydir, yog'iy.
O'n sakkiz ming derlar, kulli olamni,
Gunohi, fasodi yog'iydir, yog'iy.

Qul, qorabosh moling, oting, eshaging,
Ot, yarog'-asbobing, to'ning, to'shaging,
Sevgili xotining, o'g'ling-ushog'ing,
Dunyoning bor zoti yog'iydir, yog'iy.

Dunyo bir saroydir – soz bilan suhbat,
Sipohiga – dasgoh , shohlarga shavkat,
Shohlardan aylansa arkoni-davlat,
Barisi aylandi, yog'iydir, yog'iy.

Ot qarisa qolar, to'ydan, bayroqdan,
Bo'ri tishdan qolar, burgut tirnoqdan,
Boylar past ko'rinar quldan, qirnoqdan,
Bandisi, ozodi, yog'iydir, yog'iy.

Qabrda yorilar bag'ring pudagi,
Joningga balodir hassosi-sog'i.
Yigitlik mavsumi yetishgan chog'i,
Tegsa xazon bodi, yog'iydir, yog'iy.

Maxtumquli, haqiqatdan suz so'zing,
"O'ng ko'zimsan" desang, tinrar chap ko'zing,
Mosuvoni tashlab, qo'ygil mijozing,
Bir Haqdan o'zgasi yog'iydir, yog'iy.

BU DUNYONING G'AVG'OSIGA BOSH URMA

Bu dunyoning g'avg'osiga bosh urma,
Ul g'avg'oga kirsang, chiqa bilmassan.
Mal'un shayton kabi bezab, tosh urma,
So'ngra mahkam bo'lar, yiqa bilmassan.
Tilingga o'rgatmish Haqni, sanoni,
Ranjitmagil ota birla ononi,
Tog'lardan, toshlardan ulug' gunohni,
Og'irdir gunohing, cheka bilmassan.
Qorningni to'ydirma harom ne'matdan,
Tilingni saqlagil turli g'iybatdan,
Olimlarga qilma yovuz tuhmatdan,
Qorning o'tdan to'lar, to'ka bilmassan.
Darveshlarning boshlarini xor etma,
O'ksiklarni yig'latibon zor etma,
Yetimlarning molin olib, zo'r etma,
Gunohni g'ayriga taqa bilmassan.
Ishq daryosi jo'shar – kelar saxodan,
Ko'nglingni saqlagil yolg'on vaqodan,
Ajal kelar, tutar bir kun yaqodan,
Sog'ingga, so'lingga boqa bilmassan.
Yaxshi niyat ayla, yaxshi pesh ayla,
Yaxshilarning so'zin jonga no'sh ayla,
Safar qilsang, oziq kerak, do'sh ayla,
Yer ostinda ekin eka bilmassan.
Miskin Maxtumquli, yoqang tutaver,
Xayr aylabon, ul sharobdan yutaver,
Ummat bo'lsang, Biruborga ketaver,
Rasulning yuziga boqa bilmassan.

KO'RING ODAMZODNI, NE XAYOL ETAR!

Do'stlar, bel bog'lamang ko'hna dunyoga,
Bu dunyo bozingar, biling, ol etar.
O'zingni tashlayur daryo tubiga,
Olar joning, so'zlar tiling lol etar.

Xush so'zlagil, bir musofir duch kelsa,
Xursand bo'lar, g'arib ko'ngli bo'sh kelsa,
Mard yigitga yomon xotin duch kelsa,
Yigit yoshda soch-sog'olin chol etar.

Kamollik so'zindan jon bo'lar toza,
Beg'amlarning shakli o'xshar to'ng'izga,
Bu dunyo aylanmish bir chirik xasga,
Ko'ring odamzodni, ne xayol etar!

Yigit bor – qarasang, cho'lning hayvoni,
Yigit bor – qarasang, jonning darmoni,
Mardlardan dunyoga kelgan kayvoni,
O'zi yil-kun xizimatingda yo'l etar.

Bir pisand ish chiqmas undan hech so'zda,
Yaqin-u yotini bilar bir ko'zda,
Ikki xasm shayton solsa angizda,
Aro tushsa, zahar og'zin bol etar.

Maxtumquli aytar: dunyoning ishi,
So'zning ma'nosiga yetmas har kishi,
Har kishining o'lsa tuqqan qardoshi,
Falak uning alif qaddin dol etar.

SENDAN AVVAL KELIB, KO'P JON KECHIBDIR

Nodon ko'nglim, o'lim uchun g'am yema,
Sendan avval kelib, ko'p jon kechibdir.
Yolg'on dunyo poyon beribdir kimga,
Qancha yaxshi, qancha yomon kechibdir.

Qani Odam Ato, Havvo onosi,
Qani din bobomiz – Xalilullohsi,
Qani Muso Kalim, mo'jiz asosi
Gohi ko'prik, gohi ilon kechibdir.

Iskandar, Sulaymon shahanshoh bo'ldi,
Xizmatinda dev-parilar yig'ildi,
Ne g'ulg'ula ham devonlar qurildi,
Qancha shoh-u sohibqiron kechibdir.

Iso kechdi, damdan jon kirib murda,
Agar ochsa Yusuf yuzindan parda,
Ko'rgan behush bo'lib yotar shul yerda,
Shunday husni mohitobon kechibdir.

Onhazrat – haq Rasul Me'rojga oshdi,
Osmonlar dar-badar eshigin ochdi,
“Qoba qavsayn” borib, Haqqa qovushdi,
Shul sarvari ikki jahon kechibdir.

Abu Bakr kechdi riyozat bilan,
Umar podshoh bo'ldi adolat bilan,
Usmon kechdi Qur'on tilovat bilan,
Din qilichin chalib, Arslon kechibdir.

Hasan, Husayn – dinning anvori, mohi,
Qani Fotima Zahro, hurlarning shohi,
Qudrat bilan yoqqan nuri ilohiy,
Shunday mo'jizalar chandon kechibdir.

Ko'ring, ne jononlar ishqqa yetishdi,
Umrin zoye qilib, xorlik topishdi,
Oh urib, ayriliq dardindan kechdi,
Termula-termula, giryon kechibdir.

Ne go'zallar kechdi, husni hur oliy,
Go'yo o'n to'rt kunlik oydir misoli,
Ne oshiqdar o'tdi – aftoda holi,
Ularning ishqida hayron kechibdir.

Ne o'lkalar qoldi vayron bo'lishib,
El-u xalqi zer-zabaron bo'lishib,
Boyqushlar sayrashib, itlar hurishib,
Na sherlar qolibdir, jayron kechibdir.

Qani hiyla bilan mollar yiqqanlar,
Qani uylar to'la siym bilan zarlar,
Qani sandiq, huqqa, la'l-u gavharlar,
Barin solib, oshkor, nihon kechibdir.

Ne yaxshilar kechib, suhbatlar tutdi,
Ne davronlar kelib, xush bo'lib o'tdi,
Umring o'tdi, yoshing yetdi, hol ketdi,
Maxtumquli, sendan davron kechibdir.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

SAHAR VAQTI YOTMANG, TILAK CHOG'IDIR

Sahar vaqti yotmang, tilak chog'idir,
Umr yeldek kelib-kechar, yoronlar,
Ajal-sog'iy yurar, qo'linda jomi,
Ul maydan xaloyiq ichar, yoronlar.

Umr kelib-kechar, besh kun davrondir,
Besh vaqt namoz Haqdan bizga farmondir,
Jon qushi bu tanda besh kun mehmondir,
Parvoz etib, bir kun uchar, yoronlar.

Odamning aslini so'rsangiz, loydir,
Yuz ming yil yashasang, bir kuni voydir,
Bu dunyo, bilsangiz, ko'hna saroydir,
Xaloyiq karvondir, ko'char, yoronlar.

Doimo Haq yodı bo'lsin so'rog'ing,
Safar qilmoq kerak, tutgil yarog'ing,
Bu dunyoda qancha yonsa chirog'ing,
Ajal yeli tegib, o'char, yoronlar.

Bu dunyo, bilsangiz, hoyu havasdir,
O'larsiz, oqibat barcha abasdir,
Bu dunyo mo'minga zindon-qafasdir,
Qaro yer barchani quchar, yoronlar.

Sen o'lgandan keyin qolgan zuryodlar,
O'g'il-qizing, barcha qilar "Hayhot!"lar,
Kafaning bo'yingga bichar hayotlar,
Oxirat uyini ochar, yoronlar.

Maxtumquli, tahqiq, bilgil o'larni,
Chunki ko'rgan yo'qdir o'lmay qolarni,
Tangrining haqiqat sevar qullari
Dunyoni ko'rganda, qochar, yoronlar.

Mirzo Kenjabek tarjimai

BU DARDNI

Gasht ayladim, kezdim ishqning tog'ida,
Ne balodir, kimsa chekar bu dardni,

Ishq tog'in ossalar ko'kning bo'ynidan,
Ko'k titrayib, cheko bilmas bu dardni.

Ishq asar etmasa, yonmas chiroqlar,
Ishqqa tushsa, qushlar ingrar, qurt yig'lar,
Egillar haybatli, quvvatli tog'lar,
Toshlar erib, cheko bilmas bu dardni.

Kimdir ishqning yukin tortar mardona,
Falak ko'rdi, qo'rquv tushdi gardona,

Zamin keldi junbush aylab larzona,
Cho'llar, tuzlar cheko bilmas bu dardni.

Behisht qochib chiqmish Arshning uyina,
Tamug' qo'rqib, inmish yerning tubina,

Qochdi daryo, odam oldi bo'yina,
To'rt yuz yillab cheko bilmas bu dardni.

Maxtumduli, tortsang dardning tubidan,
Osiy bo'lib, shikoyat etma bundan,

Bu o'lmoq, ayrilmoq qolibdir undan,
Padar bizga meros qo'ymish bu dardni.

Maqsud Asror tarjimasi

QARO YER BARCHANI YUTIB BORADIR

Do'stlar, bu dunyoga yo'qdir e'tibor,
Kimdir kelib, kimdir ketib boradir,
Xush kechar kimlardir, kimlar xor-u zor,
Qaro yer barchani yutib boradir.

Kimlardir qaridir, kimlardir yoshdir,
Kimlardir tavongar, kimlar Hallojdir,
Mahsharga borguvchi bir ulug' ko'chdir,
Ortimizdan ajal yetib boradir.

Falak bir baqqoldir, dunyo – bir bozor,
Kimdir yaxshi yo'lda, kimlardir ozar,
Kimlardir Allohndan qilmaslar hazar,
Kimdir Haq buyrug'in tutib boradir.

Kimlardir baxshidir, kimlar mullodir,
Kimlarning tilinda ismi Allohdir,
Barchasindan Alloh zikri avlodir,
Kimdir shayton so'zin bitib boradir.

Maxtumquli, umid etmoq Xudodan,
Yolbormoq gadodan, muruvvat – Shohdan,
Naf yo'qdir senga hech mosivallohdan,
Kimdir uyg'oq, kimdir yotib boradir.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

DEDIM: "FALAK, SAVOL BOR!.."

Dedim: "Falak, savol bor!". Dedi:
"Adolat bizdan!".
Dedim: "Dunyo keng bo'lar". Dedi:
"Xabar yo'q sizdan".
Dedim: "Ul ne to'n erur?". Dedi:
"Kafandir bizdan".
Dedim: "Tanda yaram bor". Dedi:
"Gizlab yur ko'zdan".
Dedim: "Ishqqa devona". Dedi:
"Yuz tut farmona".
Dedimki: "Ne farmondir?". Dedi:
"Keldi Tabrizdan".

Dedim: "Ne charx aylanar?". Dedi: "Dunyo elidir".
Dedim: "Odam ne kulmas?". Dedi: "Jonli o'lidir".
Dedim: "Ul ne qayrilmas?". Dedi: "Islom yo'lidir".
Dedim: "Oldim farmona". Dedi: "Yuz tut Qur'ona".
Dedim: "Ul ne eshiksiz?". Dedi: "Qabr xilidir".
Dedim: "Rasul yo'li ne?". Dedi: "Chiqma ul izdan".

Dedim: "Ul ne shahardir?". Dediki:
"Yolg'on jahon".
Dedim: "Kimlar shoh erur?". Dedi:
"Quruq jasad, jon".
Dedim: "Ul kim, yig'laydir?". Dedi:
"Ulug' Sulaymon".
Dedim: "Haq ne istaydir?". Dedi:
"Bog'da gul-rayhon".
Dedim: "Bog'bon yig'laydir". Dedi:
"Bag'rin dog'laydir".

- Dedimki: "Iloj ayla!". Dedi: "Luqmon azizdan".
Dedim: "Bir go'zal ko'rdim". Dedi: "Mohitobondir".
Dedim: "Kimdir jon bermas?". Dedi:
"Bir Haq omondir".
Dedim: "Kim surar jahon?". Dedi:
"Shoh hukmi ravon".
Dedim: "Farzand o'ladir". Dedi:
"Haqqa ravondir".
Dedim: "Bizga yetirgil". Dedi: "Haq deb o'tirgil!"
Dedim: "Kimdan or ketdi?". Dedi:
"Juvondan, qizdan".
Dedim: "Firog'iy ismim". Dedi:
"Furqat chekarsan".
Dedim: "Qo'l-oyoq tinmas". Dedi:
"Tog'lar chiqarsan".
Dedim: "Nomard o'zadir". Dedi:
"Morsen, chaqarsan".
Dedim: "Ketdi a'molim". Dedi:
"Harib, cho'karsan".
Dedim: "Haqqa arzim bor!". Dedi:
"Uldir senga yor!"
Dedim: "Qishim kechadir". Dedi:
"Ogoh bo'l kuzdan".

Mirzo Kenjabek tarjimasi

KO'CH KETAR, KARVON AYLANMAS

Ey yoronlar, musulmonlar,
Omonatdir, jon aylanmas.
Sog'liqqa yo'qdir e'tibor,
Tut misol, mehmon aylanmas.
Kimdir sahar turar birdan,
Kimdir bosh ko'tarmas yerdan,
Shaydo dilli go'zallardan
Tish ketar, zabon aylanmas.
Baland tog'dan haybat ketar,
Yerlardan barokat ketar,
Rum shahrindan quvvat ketar,
Ustoda do'kon aylanmas.
Azroil yo'l ochar bir kun,
Jon sharbatdan ichar bir kun,
Erдан davron kechar bir kun,
Ot o'lar, maydon aylanmas.
Shariatdan ayri qolmang,
Haq ishiga sustkash bo'lmang,
Odam o'g'li, g'ofil yurmang,
Ko'ch ketar, karvon aylanmas.
Benamoz, uchrrarsan g'amga,
Unda doding yetar kimga?
Unda zo'r bersang chilimga,
Jasadda iymon aylanmas.
Maxtumquli, budur iqrор,
Haq yo'linda turar chin yor,
Kimning izinda o'g'il bor,
Kimdadir nishon aylanmas.

BIZDAN SALOM BO'LSIN UL O'ROZ XONGA

(Maxtumquli bilan O'roz Xon aytishuvi)

Maxtumquli:

– Bizdan salom bo'lsin ul O'roz Xonga,
Taxt ustinda kim borivoj o'tirmish?
Qirq kosa may quyib tillodan jomga,
Ul kim edi, barin boshga ko'tarmish?

O'roz Xon:

– Bizdan salom bo'lsin ustoz Firog'a,
Sulaymon er – taxtda rivoj o'tirmish.
Bilqis quyib qirq kosa may ul jomga,
Eranlar yig'ilib, boshga ko'tarmish.

– Ne oshiqdir, yig'lar, ko'zda yoshi yo'q?
Ne gavadadir, ikki kiftida boshi yo'q?
Ul ne ko'zdir, kiprigi yo'q, qoshi yo'q,
Ko'zlilardan yaxshi narsalar ko'rmish?

– Mashrab yig'lar, ko'zlarinda yoshi yo'q,
Ul zamindir gavadasi bor, boshi yo'q,
Oftob erur, kiprigi yo'q, qoshi yo'q,
Jahona aylanar, ko'p narsa ko'rmish.

– Ul ne qushdir, hech qanotsiz uchadir?
Ul ne soldir, ummonlardan kechadir?
Ul ne kishi, yetti daryo ko'chadir,
Sakkizin ko'zlabon, mastona bormish?

– Jonsiz qushlar hech qanotsiz ucharmish,
Dengiz suzib, ummonlardan kecharmish,
Yurolmas, joni yo'q, ko'r, suv icharmish,
Birin olsa, sakkiz mastona bormish.

TIG' YARASI BITAR-KETAR

Ko'nglim, past tutgil o'zingni,
Foniy dunyo o'tar-ketar.
Har kim qadamin tuz qo'ysa,
Guzardan bexatar ketar.

Bilsang, xush guftor ochaver,
Bilmasang, jimjit kechaver,
So'z yarasindan qochaver,
Tig' yarasi bitar-ketar.

Asli dilda chekma jafo,
Bad aslda yo'qdir vafo,
Har kishi bo'lsa besafo,
Obro'yini to'kar-ketar.

Yo'ldosh bo'lsang kishi bilan,
Qulluq aylar boshi bilan,
Ishing tushsa noshiy bilan,
Tog'-u toshga otar-ketar.

Maxtumduli, borsang mundan,
Xayr-u sharr so'rarlar sendan,
Shirin jon ayrilsa tandan,
Qum-tuproqqa botar-ketar.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

ZAMONA OXIR BO'LGANDA

Ko'kdan yerga fayz to'kilmas,
Zamona oxir bo'lganda.
Bir necha urug' ekilmas,
Zamona oxir bo'lganda.

Olimlardan ketar izzat,
Shohlardan ketar adolat,
Zulmi ortar soat-soat,
Zamona oxir bo'lganda.

Bug'doy urug' ko'kka uchar,
Olimlardan ilm qochar,
Jahondan barakot ko'char,
Zamona oxir bo'lganda.

Odam o'g'li tiyra-tiyra,
Bir-biridan bo'lar xira,
Murid xizmat etmas pira,
Zamona oxir bo'lganda.

So'zing boshga balo bo'lar,
Dunyong to'la g'alva bo'lar,
El og'zi ham ola bo'lar,
Zamona oxir bo'lganda.

O'g'il ota yo'lin ko'zlar,
Qiz onadan avval so'zlar,
Ajddod aynib, nasl to'zar,
Zamona oxir bo'lganda.

Podshohdan adolat ketar,
Darvishdan qanoat ketar,
Zanondan xayolat ketar,
Zamona oxir bo'lganda.

Ota o'g'ildan tash bo'lar,
Tuqqan tuqqanga qast bo'lar,
Shoshqin bachchalar bosh bo'lar,
Zamona oxir bo'lganda.

Maxtumduli, bo'l kamina,
Shukr ayla o'tgan daminga,
Haqqa ixlosing kam etma,
Zamona oxir bo'lganda.

Mirzo Kenjabek tarjimai

DUNYO YASANIB, BOSHIMA SOYA SOLIB O'TDI

Dunyo yasanib, boshima soya solib o'tdi,
So'z navbatida kosayi davron to'lib o'tdi,
To mag'rib-u mashriq batamomin olib o'tdi,
Bir nag'machisi necha navolar chalib o'tdi,
Majnunni ko'ring, choki giribon bo'lib o'tdi,
Laylini ko'ring, g'unchayi xandon bo'lib o'tdi.

Bir nechalarining oshiga gar og'u qotildi,
Taqdiri azal kotibidin bo'yla yozildi,
Mansur "Anal Haq" deya, ko'r, dorga osildi,
Mag'rib shohining ul qizi Kan'onga chatildi,
Yusufni ko'ring, qul dedilar, anda sotildi,
Oxirda ko'ring, Misrda sulton bo'lib o'tdi.

Dunyoyi falokat qo'lidan dod ila bedod,
Sen misli o'shal jilvagar-u aldar parizod,
Fir'avn-u Yazid o'tdi, surib Namrud-u Shaddod,
Xusrav o'qidi necha g'azal, bir necha abyot,
Shirinini deya chekdi jafo oshiqi Farhod,
Tog'lar yuzini lola-yu rayhon qilib o'tdi.

Men g'amzadaning ko'kka chiqib, dud ila ohi,
Yuz jabr-u jafo qildi mening rangimi oqi,
Bir nag'magari, kishvari jon buzdi sipohi,
Sharhiga qalam yozdi murattabki siyohi,
Zebo bo'yiga kiygizibon xil'ati shohi,
Ba'zini ko'ring, besar-u somon bo'lib o'tdi.

Hayf o'tdi umr, bolaligim – fasli guliston,
Hay-hay, bu ne to'at edi, to'ti shakariston,
No'shirvoni odil, Hotami Toy, Rustami doston,
Ul parilar maskanidir, bu shahri Shabiston,
Bas, qarilik ofatidir bu qahri zimiston,
Har kimsa bir ish birla pushaymon bo'lib o'tdi.

Maxtumquli, do'st tutmaki sen dunyoni, yolg'on,
Holo kulasen, tongla qilarsen ne pushaymon,
Oldingda xavotiri Sirot ko'prigi, mezon,
Sen etma jahon nafsiga hech aqlingi hayron,
Oxirda ajal qo'ymadi, ko'p yashadi Luqmon,
Ko'p bandalaring mulkini vayron qilib o'tdi.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

QAYG'U CHEKSA, YIGIT KISHI CHOL BO'LAR

Odam o'g'li, bu dunyoda kezarsen,
 Bir kun sening alif qadding dol bo'lar.
 G'ofil bo'lma, to'g'ri yo'ldin ozarsen,
 Bulbul kabi sayron tiling lol bo'lar.
 Oxirzamon bo'lsa, fitnalar tursa,
 Zolimlar yomonlik majlisin qursa,
 Podshohlari rishvat deya dam ursa,
 Faqirlarga kun-nafaqa xor bo'lar.
 Yaxshi-yomon izzat qilar boylarga,
 Faqir-u benavo qolar voylarga,
 Har yigitkim, g'arib tushsa joylarga,
 Hasrat chekar, har bir mohi sol bo'lar.
 Har kimsa shariat yo'lin bilmasa,
 Olimlarning so'zin ko'zga ilmasa,
 Qirq yoshinda kishi tavba qilmasa,
 Uning ishi hiyla, makr, ol bo'lar.
 Har yigitkim, g'arib tushsa vatandan,
 Xabar so'rar har bir yo'ldan o'tgandan,
 Telmuribon hojat tilar yetgandan,
 Hojati bitmasa, qiyl-u qol bo'lar.
 Kel ey, do'stim, chekma qayg'u-g'amni sen,
 Oqtirmagil ko'zlaringdan namni sen,
 Bu dunyoda g'animat bil damni sen,
 Qayg'u cheksa, yigit kishi chol bo'lar.
 Maxtumquli, nasihatlar tuzarsan,
 Xaloyiqning yurak-bag'rin ezarsan,
 Lekin o'zing to'g'ri yo'ldan ozarsan,
 Rustam bo'lgan, bir kun piri Zol bo'lar.

KEL, MA'RUFİY, JAVOB BER

Maxtumquli:

– Kel, Ma'rufiy, javob ber, ul nadir, devoni to'rt?
Ochiq yerda qurilgan ul nadir, ayvoni to'rt?
Ul ne yoydir, chekilar, aning o'q-paykoni to'rt?
Ul qay kimsa o'tgandir, ahd ila paymoni to'rt?
Ber javobin bu so'zning, hafta-yu qurboni to'rt?

Ma'rufiy:

– Topdim javobin, shoir, umringdir devoni to'rt,
Ochiq yerda qurilgan majlisning ayvoni to'rt,
Iymon o'qdir, otilar, aning o'q-paykoni to'rt,
Shohimardon Alining ahd ila paymoni to'rt,
Bir oyning to'rt haftasi, jum'adir – qurboni to'rt.

– Choy bilan non ustida qaysi Payg'ambar turdi?
Ul kim edi, qo'ylarga bo'rini cho'pon qildi?
Ul kim edi, guliston – Eram bog'iga kirdi?
Ul kim edi, dunyoda Rashid pirini ko'rdi?
Ul kimdirki, o'tgandir ham tig', ham burroni to'rt?

– Choy bilan non ustida Muso Payg'ambar turdi,
O'zi edi, qo'ylarga bo'rini cho'pon qildi,
Sheri Xudo guliston – Eram bog'iga kirdi,
Ali edi, dunyoda Rashid pirini ko'rdi,
Sheri Xudo Alining ham tig', ham burroni to'rt.

– Qaysi malik dunyodan o'g'ilsiz o'tdi-ketdi?
Ul ne narsa, bir kecha erini yutdi-ketdi?
Ul kim edi, dunyosin aboga sotdi-ketdi?
Ul kim edi, ganj-moli tuproqqa botdi-ketdi?
Ul ne sadaf, ochilmish – gavhari g'altoni to'rt?

– Sulaymondirdi, dunyodan o'g'ilsiz o'tdi-ketdi,
Ul himmatli Oy edi, erini yutdi-ketdi,
Xizr bani dunyosin aboga sotdi-ketdi,
Qorunning ganji-moli tuproqqa botdi-ketdi,
Sadaf gavhar ochilmish, ham durru g'altoni to'rt.

– Ul kim edi, dunyoda Qulzum daryodan kechdi?
Ul kim edi, Norinjda ajab gulzora tushdi?
Ul kim edi, saxovat, jannat eshigin ochdi?
Ul kim edi, barchaga o'lim to'nini bichdi?
Ul kim erur, o'ltirar, jannatda mehmoni to'rt?

– Hamza edi, dunyoda Qulzum daryodan kechdi,
O'zi edi, Norinjda turli gulzora tushdi,
Shohi odil saxovat, jannat eshigin ochdi,
Sayyod ajal dunyoda barchaning to'nin bichdi,
Rasululloh o'ltirar, yonida mehmoni to'rt.

– Ul ne chokar, azalda xizmat etar ustoda?
Ul ne shahri zinodir, bari ketar barboda?
Ul ne bulbul sayraydi, fayzi ketar samoda?
Qaysi Payg'ambar edi, bordi Allohga doda?
Qaysi Payg'ambar edi, tilinda sanosi to'rt?

– Ruhul Amin – Jabroil, xizmat etar ustoda,
Lutning shahri zinodir, bari ketdi barboda,
Hamrohning bulbulidir, fayzi ketar samoda,
Ul Ibrohim Payg'ambar, bordi Allohga doda,
Haqqa qildi munojot, tilinda sanosi to'rt.

– Maxtumquli, xabar ber, ul kim daryoga kirdi,
Har dam na'ra chekkanda, daryoni to'fon qildi?
Ul kim edi, bir nazar Ko'himorona soldi?
Aning vahimasiga Eron Turona keldi?
Ul ne qushdir, uchadir osmonga, parvozi to'rt?

– Ma'rufiy der: Zulfiqor erdi, daryoga kirdi,
Har dam na'ra chekkanda, daryoni to'fon qildi,
Ali edi, bir nazar Ko'himorona soldi,
Eron, Turonni kezib, azmi Xuroson keldi,
Ul ko'ngildir, uchadir osmonga, parvozi to'rt.

Mirzo Kenjabek tarjiması

TASHLAB QOCHMALI DUNYODIR

Ey yoronlar, musulmonlar,
Kelib-kechmali dunyodir,
Qurbi yetgan bo'z yigitlar
To'kib-sochmali dunyodir.
Hech kim bunda tutmas o'rin,
Sog'likda to'kib-soch barin,
Shuncha yig'nab, netdi Qorun? -
Tashlab qochmali dunyodir.
Bu dunyoning g'amin yersan,
Odam o'g'li, bil, o'lursan,
Par to'shakni qattiq dersan,
Yerni quchmali dunyodir.
Zulm yog'ar boshlaringga,
Og'u qotar oshlaringga,
Bunda qilgan ishlaringga
Hisob kechmali dunyodir.
Maxtumquli, o'qib Qur'on,
Allohdan tilagil iymon,
Har yigit o'lsa benishon,
O'rni o'chmali dunyodir.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

UMMAT YAXSHIDIR

Savdogarlik qilib, bozor kezgandan,
Olsang nasihatim, himmat yaxshidir.
Hotam bo'lib, ammo riyo qilgandan,
Ko'ngilda qilingan himmat yaxshidir.

Bir mard yaxshi, muxannasning yuzindan,
Hisob kuni oqar qoni ko'zindan,
Har kim boshqa bo'lsa aytgan so'zindan,
Undan dinga qaytgan Yazid yaxshidir.

Xayr ishin tark etib, bad ish izlasa,
Do'st bo'lib, do'stidan sirin gizlasa,
Allohni unutib, yolg'on so'zlasa, –
Undan jim o'ltirgan behad yaxshidir.

Qodir Egam – jismimizni bor etgan,
Aqlsizdir, Haq ishiga or etgan,
Bemahal qurilgan buzuq ko'priktan
Jahannam ustida sirot yaxshidir.

Besh vaqt namoz o'qi, musulmon bo'lsang,
Bilib, oxirating g'amini qilsang,
Jonning borligida xayr qozonsang,
Roqat yotar yering – laqad yaxshidir.

So'z ma'nosin chiqar bir yaxshi joydan,
Bexabarlar ayro tushar Xudoydan,
Besh vaqt namoz qilmas bexabar boydan,
Yurtsiz, pirsiz lo'li-arvat yaxshidir.

Maxtumquli, ko'rding yaxshi yomonni,
Yolg'onchining bo'lmas onti-iymoni,
Bir oq uyga borsang, olmas mehmonni,
Har kimning o'z eli – ummat yaxshidir.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

KO'Z YOSHIN TO'KMAGAN ERDAN...

Hech ko'ngul shodligi chiqmas
Bir ko'ngul yoqmagan erdan.
Yaxshilik tamasin qilmang,
Yomonlik chekmagan erdan.

Kimsa bilan beklik etar,
Bir to'p bilan bir yo'l tutar,
Kadxudolik yiroq ketar,
Yomon so'z chekmagan erdan.

Yaxshi er – el aybin ochmas,
Ko'rib-bilib, harom ichmas,
Yaratgan gunohin kechmas,
Ko'z yoshin to'kmagan erdan.

Turmagay, ayyom evrilar,
Zamon o'tar, charx chevrilar,
Ulug' davlatlar ayrilar,
Yakdillik tutmagan erdan.

Qochoqlarga yasoq kuni,
Sher qurtga bermas ovini,
Payg'ambar bezor, yov kuni –
Yo'ldoshga boqmagan erdan.

O'z-o'zidan aqli yetmas,
Oqillarning so'zin tutmas,
Yo'qsillik yo'q bo'lib ketmas,
Bad ish tark etmagan erdan.

Maxtumquli, yongil, o'chgil,
Yo jim o'ltir, yo dur sochgil,
Bir dumsiz it erur, qochgil –
Nasihat yoqmagan erdan.

Mirzo Kenjabek tarjimasi

KO'ZDAN YOSH KELSA

Dunyoda necha ish bordir – yomondir,
Biri shuldir – nohaq qahri jo'sh kelsa.
Oshiqqa har kuni oxirzamondir,
Yordan yiroq tushib, aro tosh kelsa.
Do'stingni ushlama, nafdan qolmasin,
Dushmaning saqlama, siring bilmasin,
Ochda – olging, bekka berging bo'lmasin,
Ish mushkuldir, anglamasga duch kelsa.
Zamin seni hali zamon yutarmi,
Oqil bunda bunday beg'am yotarmi,
Hech bir masxaralik bundan o'tarmi –
Ketgan quruq ketib, kelgan bo'sh kelsa.
O'n qat uying bo'lsa temir qal'adan,
Ajaj topar, amr bo'lsa Allohdan,
Haqiqat, er yuz qaytarmas balodan,
Haq rizosi bilan boshga tosh kelsa.
Oshiqman deb lof urarlar yolg'ondan,
Bilganini aytar, so'rsang bilgandan,
El ko'zicha yuz yil toat qilgandan,
Yaxshidir, bir saqar ko'zdan yosh kelsa.
Boylar bog'lab saxovatning yo'lini,
Ko'paytirar do'zax moyi-xilini
Ko'ring, bu zamonning so'fi, pirini,
Tinmay olaverar, tekin osh kelsa,
Maxtumquli, so'yla, aqling yetguncha,
Oxirating qozon, bekor yotguncha,
Do'zaxdadir, to dunyodan o'tguncha,
Yaxshi erga yomon xotin duch kelsa.

KETIB BORADIR

Dunyoga e'timod etmang, yoronlar,
Kimga kelib, kimdan ketib boradir.
Misoli Iskandar, shohlik surganlar
Bir-bir navbatinda o'tib boradir.
Birovni boy qilar, birovni gadoy,
Ne qilsa, erki bor, ul qodir Xudoy,
Birovning murodin berib, hoynahoy,
Birov g'am sharbatin yutib boradir.
Birovga beribdir qayg'u-g'am, mehnat,
Umrida bir soat ko'rmadi rohat,
Birovga etibdir nomardni ulfat,
Uning umri "Oq!" deb o'tib boradir.
Birovning boshida ko'pdir tumoni,
Qayg'u-alam bilan chiqadir joni,
Bir yaxshiga duch etibdir yomonni,
Noiloj dunyodan o'tib boradir.
Kimlardir yig'laydi, maqsadin topmay,
Nechalar oh urar, og'zini yopmay,
Bir olg'ir bayroqni oladir, chopmay,
Bir bedov kezolmay qaytib boradir.
Dunyo uchun chekma qayg'u, andisha,
Sabr et balosiga, rozi kelmisha,
Yig'labon, g'am bilan tolma hamisha,
Ajali qo'li yoqang tutib boradir.
Maxtumquli aytar: barcha nasihat -
Allohga qul bo'ling, Rasulga - ummat,
Bilsangiz, dunyoning barchasi hasrat,
Hasrat bilan bir-bir ketib boradir.

OSHIQ BO'LMISHAM...

Ey, yoronlar, bir yuzi gul oya oshiq bo'lmisham,
 Barchalar maqsudi gul-ra'noya oshiq bo'lmisham,
 Bulbulam bog' ichra, bir g'avg'oya oshiq bo'lmisham,
 O'zi g'oyib, zulflari yaldoya oshiq bo'lmisham,
 Manzilim bog' ichradir, sahroya oshiq bo'lmisham.
 Chun falak soldi bizi ul kun fani tuprog'ina,
 Tushdi sayrim doimo Makka, Madina tog'ina,
 Bulbul bo'ldim, sayradim, kirdim Eramnin bog'ina,
 Poyiband bo'ldim u kun g'am elining tuzog'ina,
 Yuz balo, mehnatli bir savdoya oshiq bo'lmisham.
 Jismim ichra yor g'amidur, manzilim sahroda, hey,
 Chekkanim g'am-g'ussadur, man do'nmisham

Farhoda, hey,

Soldi ishqing, dilbaro, jon-u jigarim o'ta, hey,
 Vodarig'o, kechti umrim, zoya berdim boda, hey,
 Ohi ko'p, afg'oni ko'p bir kuya oshiq bo'lmisham.
 Bilmadim, ne bahri yerdir, ne muazzam tog'idir,
 Oldi ko'nglim, ketdi aqlim, tan mudom nechog'idir,
 Nisbat etib bo'lmas uni, qumri, bulbul, zog'idir,
 Elg'araz har zulfina - etmish ming er tuzog'idir,
 Qaddi-qomati baland zeboya oshiq bo'lmisham.
 Do'st, havoyi vaslini men muncha chandon istaram,
 Domi-zulfi qaddina o'zimni zindon istaram,
 Dema: g'amdan bir zamon ko'nglimni

xandon istaram,

Bir g'arib oshiq manam, yor, sani sandan istaram,
 Kecha-kunduzi, biling, huv-hoya oshiq bo'lmisham.
 Istamas yorim mani, ul yora zorim yo'q manim,
 Qolmisham hayron bo'lib, g'ayrat-madorim

yo'q manim,

Oldi jonim nasq o'ti, ixtiyorim yo'q manim,
Kelsa – aqlim tark etar, ketsa – qarorim

yo'q manim,
Kiprigi – o'q, qoshlari – ol oya oshiq
bo'lmisham.

Aytadir Maxtumduli, man unda kona o'g'radim,
Sayl etib bordim, falakda lomakona o'g'radim,
Chun meni rasvo qilibdur, ishqiq kona o'g'radim,
Etmish ikki shahr ila ming bir do'kona o'g'radim,
Shuncha sargardon bo'lib, man zoya

oshiq bo'lmisham.

Xurshid Davron tarjimasi

MUNDARIJA

Habibulloh, seni istar (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	3
Ayrlilma (<i>Muzaffar Ahmad tarjimasi</i>).....	4
“Turgill” dedilar (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>)	5
Ota-o‘g‘il dardlashuvi (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	8
Mohitobonim keldi (<i>Muzaffar Ahmad tarjimasi</i>).....	11
Aylading meni (<i>Muzaffar Ahmad tarjimasi</i>).....	12
Karam ayla, yo Rab, qudratli subhon (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	13
Haqqa ayon erdi holim (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	14
Bilgan bormi, yoronlar (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	15
Ota marsiyasi (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	16
Yo Rab, qulamasmi buyuk tog‘lar, hey! (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>)..	18
Sendan so‘ngilarga yodgor bo‘lar! (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	19
Karam istaram (<i>Maqsud Asror tarjimasi</i>).....	21
Yomg‘ir yog‘dir, Sultonim! (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	22
Bildingmi? (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>)..	24
Chin bedovlar maydoninda bilinar (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	26
Bilmadim, yaqinmi oxirzamona (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	27
Kel, ko‘nglim, sidq ila yolbor Allohga (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	30
Adolat yaxshi (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	31
Yig‘larman (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	32
Yomonlar yaxshidan qocha boshladi (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	33
O‘lim barobardir shoh-u gadoga (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	35
Oshiq aytar: “Yo Subhon!..” (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	36
Xabar ber! (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>)..	37
Bu ishni (<i>Maqsud Asror tarjimasi</i>).....	39
Foniydir bu yolg‘on dunyo (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	40
Ayrlilma (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	41
Beklar (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	42
Haq majlisi maydonidir (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	43
Bag‘rim tilgani (<i>Maqsud Asror tarjimasi</i>).....	44
Odam o‘g‘li, yotma g‘ofil (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	45

Beklar-shohlar qolmaslar (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	47
Aylanmas (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	48
Topilmas (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	49
Bu dunyo foniidir (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	50
Namasan (<i>Maqsud Asror tarjimasi</i>).....	52
Odamzod (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	53
Foniy dunyoga inonmang (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	54
Ey og'alar, yig'larman, keldi, kechdi zamona (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	55
Ko'ngul (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	57
Yuzim yuvsam yoshlar bilan (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	58
Qanotim yo'q, ucha bilmam, naylayin (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	59
Har yona (<i>Maqsud Asror tarjimasi</i>).....	60
Bo'lsam iymon ichinda (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	62
Yiqqaning qoldi-ketdi (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	68
Bu foniy jahonga ko'ngil berganlar (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	69
Dardimning borin so'ylayin! (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	72
Nodon falak, amon-amon! (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>)..	73
Ko'nglim ichra keldi bir necha misol (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	74
Ul ne odamzoddir, bir ot minarlar? (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	76
Yig'lamasdan, kulgan bormi? (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	77
Ko'rdingmi? (<i>Maqsud Asror tarjimasi</i>).....	78
Makkadan chiqdi bir go'zal (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	79
Men anda quling bo'ldim (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	81
Hayronda qo'ymagil, yo Zuljalolim! (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>)..	84
Egam, sen lutf etib, qutqargil undan (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	85
Maxtumquli bilan Zunubiy aytishuvi (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>)...	86
Sen jahonga to'luqsen, jahon sendan bexabar (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	90
Rasul so'zi bir-bir keldi, yoronlar! (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	91
Muhtoj aylama (<i>Maqsud Asror tarjimasi</i>).....	93
Hech kim bilan yo'lga ketmading, dunyo! (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	94
Yog'iydir, yog'iy (<i>Maqsud Asror tarjimasi</i>).....	95

Bu dunyoning g'avg'osiga bosh urma (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>)	96
Ko'ring odamzodni, ne xayol etar! (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>)	97
Sendan avval kelib, ko'p jon kechibdir (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>)	98
Sahar vaqti yotmang, tilak chog'idir (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>)	100
Bu dardni (<i>Maqsud Asror tarjimasi</i>)	102
Qaro yer barchani yutib boradir (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	103
Dedim: "Falak, savol bor!.." (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	104
Ko'ch ketar, karvon aylanmas (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>) ...	106
Bizdan salom bo'lsin ul O'roz Xonga (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>)	107
Tig' yarasi bitar-ketar (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	108
Zamona oxir bo'lganda (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	109
Dunyo yasanib, boshima soya solib o'tdi (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>)	111
Qayg'u cheksa, yigit kishi chol bo'lar (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>)	113
Kel, Ma'rufiy, javob ber (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	114
Tashlab qochmali dunyodir (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	117
Ummat yaxshidir (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	118
Ko'z yoshin to'kmagan erdan (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>)....	119
Ko'zdan yosh kelsa (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	121
Ketib boradir (<i>Mirzo Kenjabek tarjimasi</i>).....	122
Oshiq bo'lmisham (<i>Xurshid Davron tarjimasi</i>).....	123

Adabiy-badiiy nashr

FIROG'IY MAXTUMQULI

O'Z YURTINGDAN AYRILMA

She'rlar

Muharrir

Madina MAHMUDOVA

Musahhih

Sunnat MUSAMEDOV

Badiiy muharrir

Nigora UMARQULOVA

Kompyuterda sahifalovchi

Dildora JO'RABEKOVA

Texnik muharrir

Umidbek YAXSHIMOV

Litsenziya raqami: AI № 252. 2014-yil 02.10.da berilgan.

Bosishga 01.02.2018-y.da ruxsat etildi.

Bichimi 84x108 1/32.

Bosma tobog'i 4,0. Shartli bosma tobog'i 6,72.

Garnitura «AGSouvenirCyr». Ofset qog'ozi.

Adadi 10 000 nusxa. Buyurtma № 13.

Bahosi kelishilgan narxda.

«Yangi asr avlodi» nashriyotida tayyorlandi va chop etildi.

100113. Toshkent, Chilonzor-8, Qatortol ko'chasi, 60.

Nashr bo'limi – 147-00-14; 129-09-71;

Marketing bo'limi – 128-78-43; 397-10-87;

faks – 273-00-14.

e-mail: yangiasravlodi@mail.ru

+

Shoir she'rlarining davrlar o'tib, zamonlar almashsa-da, o'z ahamiyatini yo'qotmay, aksincha, qadr-qimmati tobora ortib borishi ulardagi pand-nasihatlarning yuraklarga malham bo'lib singganligidandir, ko'ngillarni ilhomlantirib, qanot baxsh etishidandir, kishilarni hayajonga solishidandir. Uning she'rlari jarohatli yuraklarga malham, horg'in vujudlarga quvvat, tushkun ruhga ko'tarinkilik bag'ishlaydi. Xuddi shuning uchun turkman xalqi qiynalgan, ozor chekkan, nochor qolgan, g'ussaga botgan paytlarda Maxtumqulini dardlaridan forig' etadigan ma'naviy bir hakimi Luqmon deb biladi. Shoirning malham yanglig' she'rlari, da'vatkor so'zlari barcha davrlarda katta-yu kichikning ruhini poklab, bu go'zal dunyoga, insonga, hayotga muhabbat uyg'otadigan, xalq ko'nglini yuksakka ko'tarib, butun jamiyatning ruhiy sog'lomligiga xizmat qilib kelgan.

O'QISH VAQTI:
160 daqiqa

YANGI ASR AVLADI

ISBN 978-9943-20-306-8

9 789943 203068